

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kort Tilbageblik

paa

Slagelse lærde Skoles Historie

af

F. W. Wiehe.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Juli 1852.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

Kort Tilbageblif

paa

Slagelse lærde Skoles Historie.

af

F. W. Wiehe.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Juli 1852.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1852.

At levere en fuldstændig Historie af Slagelse lærde Skole er, som man let vil see, ikke Hensigten med efterfølgende Meddelelser. Hvis en saadan overhovedet er mulig (hvad den paa Grund af Skolearchivets Ufuldstændighed for de ældre Tider neppe er), saa vilde dog jeg hverken have havt Kald til at skrive en saadan eller Tid, hvis det skulde skee i dette Skolens sidste Program. Men da Slagelse lærde Skole, efterat have bestaaet i over 300 Aar, nu er bestemt til at nedlægges, og det er faldet i min Lod at stede den til Jorden, saa har jeg ikke fundet det sommeligt at lade en saa gammel Underviisningsanstalt lydlost synke i Graven uden at kaste et Blik paa dens Fortid, hvortil dog knytter sig et og andet Minde, som fortjener at opbevares. For de mange navnlig i Slagelse By og Omegn, som have interesseret sig for Skolen og nu beklage dens Tab, er da efterfølgende Omrids nærmest bestemt som et lidet Bidrag til at befæste Mindet om det tabte Gode.

Det kunde synes, at jeg herved paatog mig et overflodigt Arbejde, da, som bekjendt, forhenværende Rektor Qvistgaard i Programmet for 1831 har paabegyndt og i et Par senere Programmer fortsat Meddelelsen af „Efterretninger om Slagelse Bye og Skole i ældre Tider.“ Men dels kan jeg ikke antage, at disse Programmer ere i ret manges Hænder, dels kunne de deri indeholdte Efterretninger ikke betragtes som noget afsluttet. De to forste Programmer, for 1831 og

32, meddele med al den Udførlighed i det enkelte, som man kan vente hos den, der vil skrive en fuldstændig Skolehistorie, navnlig Efterretninger om de materielle Betingelser for Skolens Tilværelse, saasom Skolebygningerne, Pengemidlerne, Forholdet til Høspitalet, Epifereglementer for Skolens Kostgjængere o. s. v., men saare lidet om Skolen som videnskabelig Anstalt. Det var Rector Dvistiqaards Hensigt som Fortsættelse af disse Efterretninger at meddele Oplysning om, hvor og i hvilke Stillingen i Stat og Kirke denne Skoles Dimittender i sin Tid havde været eller da endnu vare anbragte; men kun en Begyndelse hertil blev gjort ved de i Programmet for 1835 leverede Levnetsbeskrivelser af Nicolai Edinger Valle og Jens Møller. Af de Materialier, som saaledes allerede ere samlede, skal jeg da her i en mere sammentrængt Form meddele det, der kan antages at have en almindeligere Interesse, og navnlig saaledes, at jeg (saavidt muligt) i chronologisk Orden knytter det til de Oplysninger, jeg af Skolearchivet eller paa anden Maade har kunnet erholde om Skolens Rectorer, over hvilke Fortegnelsen hidtil ikke har været offentliggjort. Til Slutningen skal jeg anføre nogle af de fra denne Skole dimitterede Disciple, som have opnaaet nogen Anseelse i Statens Tjeneste, i Videnskab eller Kunst. Men idet jeg maa indskrænke mig hertil, seer jeg mig istand til at meddele dem, der kunde ønske udførligere Underretning om Slagelse Skoles Personalhistorie, at Hr. Overlærer Gundrup i Roskilde har samlet betydelige Materialier til denne Gjenstand, og at der meget snart kan ventes et Arbejde fra hans Haand, hvori navnlig en, saavidt den haves, fuldstændig Fortegnelse over Skolens Lærere og Disciple vil blive meddelt. At jeg bekjendtgjør dette, skeer efter Overlærer Gundrups eget Dnske.

Slagelse Skoles første Oprindelse er, som saa mange andre Skoler, skjult i Mørke. — Den første christelige Skole her i Danmark skal være stiftet af Ansgarius i Begyndelsen af det 9de Aarhundrede for 12 Børn, som skulde undervises i christelig Lærdom. Senere, da Munkevæsenet fik fast Fod her i Landet, var det i Klostrene, at al den Tids Lærdom havde sit Sæde, og hvor den, der vilde lære noget, maatte hente sin Kundskab, hvorfor ogsaa Klostre og Skoler fordem kaldtes med samme Navn Monasteria. Det var nemlig paa-lagt Munkene som en almindelig Pligt ikke blot at under-vise deres yngre Ordensbrødre, men ogsaa andre, som til den Ende bleve satte i Lære hos dem, og de af Munkene, som bleve brugte til Underviisningen, kaldtes Scholastici. En anden Art af Skoler vare de saakaldte Kannedes skoler, som oprettedes i de Byer, hvor der vare Bispestole, og stode under Bestyrelse af Kannederne eller Domherreterne, der vare Biskoppens Medhjælpere og i Forening med ham udgjorde det saakaldte Domkapitel. Disse Skoler kaldes endnu efter deres Oprindelse Kathedralskoler d. e. Domskoler. Men foruden disse Skoler er det vist, at der ogsaa før Reforma-tionen har været andre særskilte Skoler rundt om i Landet; stundom fandtes der endog flere Latinskoler i een By, hvilket blev forbudt ved Christian den 3dies Kirkeordinants, hvor det hedder: „Udi hvilken By flere Latine Skoler har været hidtil, der skal man nu gjøre een af, og de andre skulle aflægges.“

At nu Slagelse Skole ikke har været nogen Kannedes skole, er det overflødigt at bemærke, da her intet Bispe-sæde var. Om den fra Begyndelsen af har staaet i noget Forhold til Klosteret paa Antvorskov, lader sig nu ikke af-gjøre. Ved Klosterets Secularisation 1580 blev det bestemt, at 12 Skoledisciple skulde underholdes der; maaskee har da dette grundet sig paa, at et lignende Forhold har bestaaet i

ældre Tider. Naagtet det nu er meget sandsynligt, at Slagelse Skole har været til for Reformationen, saa lader det sig dog ikke bevise. Vel har Rector Qvistgaard i sit Program for 1831 S. 53 efter Giesfings Jubellærere ligefrem anført som en Kjendsgjerning, at den berømte Theolog Dr. Niels Hemmingsen har været Skolediscipel i Slagelse, og deri søgt et Beviis for, at Skolen har været til paa den Tid, og han udregner, at Hemmingsens Skolegang i Slagelse maa have været tilendebragt inden 1534, altsaa to Aar før Reformationens Indførelse i Danmark. Men den hele Beretning om, at Niels Hemmingsen har besøgt Slagelse Skole, er uden Tvivl falsk. Den findes kun i Treschovs og Giesfings Jubellærere, men uden at nogensombhelst Hjemmel derfor anføres, medens ingen af de andre Forfattere, der omtale Niels Hemmingsen, saasom Binding, Pontoppidan, Worm, Nyerup, nævner Slagelse Skole, skjøndt de dog opregne alle de andre Skoler, som han besøgte. Endelig har Prof. Jens Møller i sin Skildring af N. H. i Engelstofts og Møllers historiske Calendar for 1815, anden Aargang, S. 329 i Noten tilstræffeligen godtgjort Usandsynligheden af denne Beretning, som ikke lader sig forene med en fornuftig Tidsregning i Hemmingsens Ungdomshistorie*). Dette Beviis for Skolens Tilværelse før Reformationen nodes man altsaa til at opgive. Det ældste skriftlige Dokument, der findes i Skolens Archiv, er fra 1526; det er et aabent Brev fra en Kammik i Roskilde, indeholdende en Tilladelse til at flytte et Allter i St. Michels Kirke; det angaaer altsaa ikke egentlig Skolen; og om der af den Omstændighed, at det findes i Skolens Archiv, lader sig slutte

---

*) Efter Giesfings Beregning kommer N. H. egentlig til at gaae i Skole to Aar forend han blev født.

noget med Hensyn paa Skolens Tilværelse paa den Tid, er vel meget tvivlsomt. Det første sikre Spor til Skolens Tilværelse træffer man først ved Kong Christian den 3die, der ved sin Fundats af 1551 skænkede Heininge Sogns Kongetiende til Skolemesteren i Slagelse. — Ved den ovenfor omtalte Secularisation af Antvorskov Kloster i Aaret 1580 blev nu ogsaa det derværende Hospital ophævet og forenet med det i Slagelse By værende Sct. Jørgens Hospital, som oprindelig havde været bestemt for spedalske, men efter denne Sygdoms Dphør blev brugt til andre svage og nødlidende Personer. Til dette Hospital skænkede derpaa Frederik den 2den adskillige Tiender og udgav endelig den 24de Oktober 1585 sin Fundats for Høsspitalet og Skolen i Forening, hvorved der tillagdes denne Stiftelse en Del flere Indtægter, „paa thet fattige gamle Siuge och wanføre Guds Lemmer kunde wdi theris Siugdoms och Alderdoms Tid haffue noggen Hjelp, Throst och Tilflucht, sammeledis paa thet huilcke Personer som hender wnder Disciplin och lerre at komme wdi Schollen wdi vor Kjøbstedt Slagelse, och hjælpelose ere, och dog kand were guod Forhovning om, icke aff Armod skulle nödis theris Scholle att offuergiffue, men nue haffue noggen Hjelp och Fremdracht wdi theris Studering.“ Efterat Stiftelsens Indtægter ere fastsatte, hedder det endvidere: „och haffue Wi for got anseet, ville och hermed funderit och forordnet haffue, att wdi fornte. Hospitalt aff fornte. Rente och Indkompt althiid skulle wnderholdis forst 40 hjælpelose, siuge och skrobelige Mennester, saa och aff Schollen 24 Persoener, blant huilcke Hospitals Prædickant, Schollemesteren ther i Schollen i fornte. Slagelse och tho Hørrer, om the same Kost ther wdi Hospitalet wilde søge.“ Der fastsættes fremdeles, hvormeget Ol og Mad der daglig skal tildeles dem, samt at ingen af Disciplene maa nyde

denne Underholdning længere end 6 Aar, og at de ere forpligtede til alle Son- og Helligdage at gjøre Tjeneste med Sang i Antvorskov Slotskirke. — Dette er, hvad Skolen angaaer, det væsentligste Indhold af denne meget omtalte Fundats, hvis Original paa Pergament findes i Hospitalets Archiv; i Skolens Archiv findes to Afskrifter deraf. Den er trykt første Gang i et Par Programmer af Rektor Rhud for omtrent 80 Aar siden, dernæst i Rektor Qvistgaard's Program for 1831 (med Udeladelse af det uvæsentlige); endelig er der i Rektor Elberlings Tid foranstaltet et fuldstændigt særskilt Aftryk, hvoraf eet Exemplar findes i Skolearchivet. — Omtrent fra denne Tid kjender man ogsaa Navnene paa Slagelse Skoles Rektorer. I Archivet findes nemlig en Regnskabs-Protokol, som er paabegyndt den 10de Juni 1663 af daværende Rektor Peter Fosø; den er paa Bindet betegnet som No. 4, men de ældre findes nu ikke mere. Denne begynder med en Fortegnelse over Rektorerne ved Slagelse Skole, hvilken paany er affkreven og fortsat i en Protokol af 19de Maj 1752. Den ældste Rektor, man kjender, Matthias Eschildsen, maa have været Rektor for 1580; thi ved dette Aar nævnes en Peter Michelsen Find, og fra den Tid høves (paa een nær) en fuldstændig Fortegnelse over Rektorerne, hvilken jeg nu her skal meddele i Forbindelse med de saa Oplysninger om dem selv og Skolen, som jeg har kunnet tilvejebringe.

1. **Matthias Eschildsen.** Omtrent ved Aaret 1596 omtales en vis Matthias Erichsen som Slotsforvalter paa Antvorskov, hvilken tidligere havde været Rektor ved Slagelse Skole. Om dette maaffee er den samme, som den her nævnte Eschildsen, eller en anden, lader sig nu neppe afgjøre.

2. **Peter Michelsen Find.** Fra hans Tid høves to 1580. Afskrifter af Kong Christian den 3dies Gavebrev om Heiminge Kongetiende, hvilke begge have den Paategning: „Schal hof= fuit breffuit findis hofs Sancti Michaelis Kirchis breffue. 2 Marti Anno 80 (d. e. 1580). Petrus Michaelis Findius, scholæ Ludimag.“

3. **Mag. Frands Jonsfön** var født i Dpslo 1558, 1584-94. dimitteredes 1578, var Rektor i Slagelse 1584—1594, blev derpaa Rektor i Kjøbenhavn og 1606 Sognepræst i Storeheddinge, i hvilket Embede han døde 1634. Han skal i Manuskript have efterladt sig en Samling af Ordsprog, som ikke blev trykt, men benyttet af Peder Syv.

4. **Matthies Matthiesen Bachendorph.** Ved denne og de nærmest følgende Rektorer seer jeg mig ikke istand til at anføre noget bestemt Aarstal for deres Embedstid; men jeg kan med Rimelighed her anføre det første private Legat, Skolen modtog, idet Jep Nielsen i Rosted d. 26de Septbr. 1596 skænkede 100 gode gangbare Joachims Daler til Badmel for fattige Skoleborn i Slagelse. En Gisning er det fremdeles, naar jeg her anfører de i Aaret 1598 forfattede latinske Love for Skolens Kostgængere. I disse Love fastsættes bl. a. Straf for dem, der flere Gange forsømte Prædikenen, kom berusede til Bordet eller i Kirken, eller yppede Klammeri og Slagsmaal. De to yngste Kostgængere skulde dække Bordet og bære Maden ind. Baade i Hospitalet og i Kirken og i Skolen og andre Steder skulde Disciplene altid tale Latin. Ved Bordet skulde de overste Disciple først lange til Fadet, men de maatte ikke udsoge sig de læfreste Stykker eller tage altfor store Portioner, men tænke paa dem, der kom bagefter. For de fleste Pligtforsømmelser fastsættes som Straf i kortere eller længere Tid at være berøvet Afdgangen til Bordet og den frie Kost.

Paa disse Love maatte enhver tiltraadende Kostgjænger aflægge Ed, førend han kunde blive optaget. Fra samme Aar høves ogsaa en latinsk Ed, som Hørerne maatte aflægge, førend de tiltraadte deres Embede; denne affskaffedes 1738 af Biskop Hørsleb.

5. **Hans N.** (sic), siden Præst i Snortrup.

6. **Mag. Niels Jensen Korsøer** (Crucisoranus), siden Kapellan ved Sct. Michels Kirke, derpaa Slotspræst, tilsidst Sognepræst og Provst ved Sct. Michels Kirke.

7. **Jörgen Schröder** fra Hølstien (Holsatus). Her mener jeg påsænde at kunne omtale det første faste Underviisningslokale, Skolen fik. Hidtil havde Underviisningen rimeligviis været meddelt i den saakaldte Skoleresidents, der egentlig var en Bolig for Rektor og Hørere og laa op til Sct. Michels Kirkegaard ikke langt fra den senere Skolebygning. Men ved Resolution af 11te Septbr. 1616 skænkede nu Kong Christian den 4de en forhenværende Kirkelade, beliggende umiddelbart op til Sct. Michels Kirkegaard og indbygget i Kirkebanken, til Skolehuus, og efterat det ifølge et Brev fra Biskop Hans Povelsen Nesen havde faaet en til hine Tidens Lærer påsænde Indretning, gjorde det dernæst Tjeneste som Skolebygning i næsten 200 Aar. Den omtalte Skoleresidents, der paa Hammeren over Døren havde Aarstallet 1554 indhugget, folgtes formedelst sin Brostfældighed i Aaret 1738, og det blev Kirkerne pålagt at udrede Huusleje penge til Rektor og Hørere. — I Aaret 1615 skænkede Christopher Graa, Borger i Slagelse, et Legat paa 100 Rbd., hver Daler til 37 ß lybsk, til Badmel eller Værrud til fattige Skoleborn i Slagelse.

1619. 8. **Mag. Ole Fochs.**

9. **Sens Lorentsen Ebbeltoft**; døde i Embedet.

10. Mag. **Niels Straangesen** var Rektor 1620; blev 1620. 1621 Præst ved Sct. Peders Kirke i Slagelse og Provst i Slagelse Herred.

11. Mag. **Grif Nielsen**, siden Præst i Vendsyssel.

12. Mag. **Niels Poulsen Scandorph** var født i Skan- 1621-22.
derborg 1596, dimitteredes 1616 fra Herlufsholms Skole; blev 1619 Hører i Sorø Skole og kort efter Rektor i Slagelse, hvilket Embede han dog nedlagde efter halvandet Aars Forløb. Efter en Udenlandsrejse blev han 1624 Rektor i Herlufsholm og Aaret derefter i Viborg, derpaa Sognepræst i Aalborg, saa i Kjøbenhavn; tilsidst blev han Professor og Doctor Theologiæ; han døde 1645 og efterlod sig adskillige philosophisk-theologiske Skrifter.

13. Mag. **Anders Peder Hegelund**, siden Rektor i 1622-23.
Kjøbenhavn og derefter Præst i Stege. I Aaret 1623 skjenkede Oluf Christensen Tybou, Borger i Slagelse, 200 Slette-Daler Courant, hvis Rente skulde anvendes til Badmel og grovt Lærred til fattige Børn i Slagelse Skole.

Mag. **Anders Jacobsen Langebek**, Oldefader til vor 1623-30.
berømte Historiker Langebek, var født i Slutningen af det 16de Aarhundrede; rejste i sin Ungdom udenlands og blev Philosophiæ Magister; 1622 blev han Konrektor ved Kjøbenhavns Skole; var Rektor i Slagelse fra 1623 til 1630, da han blev Sognepræst i Kallehave. Her døde han 1645 og efterlod sig adskillige theologiske Skrifter. I Aaret 1624 skjenkede Brødrene Jørgen, Per og Jep Jacobsen (de to første Præster, den sidste Borger i Slagelse) 100 Slette-daler til Badmel og grovt Lærred for fattige Skolebørn, hvorved de udførte en Beslutning af deres afdøde Fader, Jacob Jørgensen, Borgemeester i Slagelse. Ligeledes maae til denne Rektors Tid henføres to andre Legater, hvert paa

100 Slettedaler, af Christopher Raare (udstedt d. 18de Decbr. 1626) og Hans Eilersen.

- 1630-32. 15. Mag. **Jacob Pedersen Spjelderup** var Rektor i Slagelse fra 1630. til 1632, senere ved Herlufsholms Skole og endelig Præst og Provst i Hyllested. Han har ved Gavebrev af 1ste Septbr. 1636 skjænket 200 Sldr. til Værrød, Badmel og Skov for 4 Disciple af Slagelse Skole. — Pontoppidan omtaler i sin danske Atlas III. S. 20, at Skoledisciplene i Slagelse, efter Refens Vidnesbyrd, fra lang Tid af have været ansete for deres Dvelse i Vokal-Musik. Som et Vidnesbyrd herom kan anføres, at i November 1631 bleve Slagelse Skoles Disciple hentede til Bordingborg, for med Sang at modtage Enkedronning Sophies Lig, der fra Nykjøbing Slot fortes herigjennem til Roskilde. Ogsaa i Instrumentalmusik bleve Disciplene underviste, og Skolen har i ældre Tider ejet en Del musikalske Instrumenter, saasom Violiner, Basviolier, Basuner og Dulcianer.
- 1632-35. 16. **Troels Pedersen Heidsten** var Rektor fra 1632 til 1635, da han døde i Embedet.
- 1635-40. 17. Mag. **Knud Hansen**, en Søn af den fynske Biskop Hans Knudsen Beile, var født i Odense 1608; blev 1631 Konrektor ved Kjøbenhavns Skole; var Rektor i Slagelse fra 1635 til 1640, da han blev Slotsprædikant paa Antvorskov*); her døde han 1647.
- 1640-52. 18. Mag. **Hans Mikkelson Ravn** var i 6 Aar Hører

---

*) Heraf sees, at den Beretning, som Dvistiigaard i sit Program for 1831, S. 34, har optaget efter Hofmann (Fund. 8, III.), at nemlig Antvorskov Slotkirke skulde have staaet øde og ubrugt fra 1580 til 1720, ikke kan være rigtig; smkn. ogsaa Nr. 6 af Rektorerne. Dvistiigaard har ogsaa selv næret nogen Tvivl og anfører, at Pontoppidan maa have betjent sig af andre Beretninger, idet han fortæller, at Kirken indtil 1722 kun havde staaet tilkult i 35 Aar.

i Herlufsholm, derpaa Rektor i Slagelse fra 1640 til 1652; derefter blev han Præst i Drølev og Bjerre-Sønder i Bester-Flakkebjerg Herred; døde 1663. Af denne ved sit Heptachordum Danicum og sin Rhythmologia Danica berømte Forfatter høves i et latinſt Haandskrift en Betænkning om de latinſke Skoler, hvoraf en Oversættelse er meddeelt i Nyerups historisk-statistiske Skildring af Tilstanden i Danmark og Norge i ældre Tider, 3die Bindſ første Halvpart S. 114—22. Haandskriftets Titel er: De scholis bene constituendis Admonitio Dni. M. Johannis-Michaëlis Corvini, Scholæ Slaglosianæ Rectoris meritissimi. Bagved er tilføjet Biskop Brodymanns Censur derover, udtaget af et privat Brev fra denne til Ravn; den lyder saaledes: Tua de juven- tulus scholasticæ institutione sententia placet; hoc unum displicet, te uno et altero loco paulo mordaciorem esse et iratiorem. Magna laus est: *σκληρὰ μαλακῶς λέγειν*. Sed hoc in præsens colloquium differo. Betænkningen selv er meget mærkelig ved de mange sunde Tanker, den indeholder om Skolevæsenet, og som robe, at Forfatteren stod højt over sin Tidsalder i denne Henseende. Han opregner og vurderer de da brugelige Skolebøger og anker over adskillige Mangler i Underviisningsmethoden. Til Exempel følgende: „Det er en stor Hinder for Underviisningens Fremme, at Disciplerne ikke har eens eller overensstemmende Sprog lærer i een Lejtse som i en anden. Der læse Børnene i Første-Lejtse nogle Begyndelsesgrunde, Donat kaldet; i Anden-Lejtse et maadeligt Compendium af Jerſin, og i tredje Klasse atter noget Andet, som er forskjelligt fra de to foregaaende. Naar Børnene altsaa forflyttes fra en Klasse i en anden, maa de hver Gang begynde med en ny Methode. Man burde have Lærebøger, der vare epitomerede af hinanden — den anden af den første, den tredje igjen af den anden,

og den fjerde af den tredie, saa at Udtryffene, Reglerne, Methoden osv. altid bleve eens." Han beklager, at det er saa vanskeligt at faae gode Lærere, hvortil han søger Grunden i Skolemandens dengang højt tarvelige og lidet agtede Stilling. Endelig klager han ogsaa over de mange til Studeringer udfittede Disciple, hvormed Skolerne fyldes, og over den Ustik, at de umodne og altfor tidligt forlade Skolen, fordi de alle trakte efter at komme til Akademiet, enten saa de veed noget eller ej, kun at de kan hedde Studenter. Man tør vel antage, at Slagelse Skole ikke har været ilde tjent med at have denne Mand til Rektor i 12 Aar. I sin Betænkning udtaler han sig ogsaa om Duffeligheden af Disciplenes musikalske Uddannelse, og da han selv var en grundig Musiker, saa har han vel sørget for at vedligeholde den ovenfor omtalte musikalske Færdighed hos sine Disciple. I „Uddrag af Biskop Jens Bircherods historisk-biographiske Dagbøger“, udgivne af Statsraad Molbech, kaldes han S. 89 „en af sin ugemene Strengthed sær navnkundig Skolekarl*), som ellers haver in scientia musica af publico vel meriteret“.

1652-54.

19. Mag. **Jens Jensen Bircherod** af den lærde Bircherodske Familie, der har leveret 4 Professorer og 1 Biskop. Den her nævnte var født i Bircherød i Sjælland d. 12te Novbr. 1623; dimitteredes 1640 fra Herlufsholms Skole; blev 1642 Lærer ved samme Skole, 1645 ved Kjøbenhavns Skole; rejste udenlands 1646—49; blev Magister 1651; var dernæst Rektor i Slagelse fra 14de Maj 1652 til 13de Oktober 1654, da han som Hovmester for Gunde Rosenkrantz's Børn gjorde en Udenlandsrejse til 1657; blev 1658 Professor i Philosophi ved Kjøbenhavns Universitet, derpaa i Græsk og

---

*) Skal i Sverrig endnu være den almindelige Benævnelse paa Lærere ved de lærde Skoler og Gymnaster.

endelig i Theologi; døde som Doctor Theologiæ d. 12te Septbr. 1686 og efterlod sig adskillige philosophiske, theologiske og philologiske Skrifter.

20. **Mag. Lorents Edinger**, f. d. 30te Decbr. 1631; 1654-59. deponerede 1647; var Rektor i Slagelse fra 25de Oktbr. 1654 til 13de Oktbr. 1659; blev 1669 Professor ved Gymnasiet i Odense; døde d. 5te April 1691 og har efterladt sig nogle theologiske Skrifter.

21. **Mag. Peder Jacobsen Holm**, f. 1625 i Nykjøbing 1660-63. paa Mors; dimitteredes fra Aalborg Skole 1645; blev 1648 Collega supremus ved Skolen i Sorø; 1653 blev han Provst ved Kommunitetet i Kjøbenhavn og tillige Professor Poëseos extraordinarius samt Magister; var Rektor i Slagelse fra 20de Decbr. 1660 til Maj 1663. Han havde været med under Kjøbenhavns Besæring og skal have viist sig hjæk og ferm iblandt Studenterne. Fra 1663 til 1686 var han Rektor ved Skolen i Christiania; blev derpaa Lector Theologiæ sammesteds og i Aaret 1688 tillige Assessor Consistorii og Canonicus Capituli; døde d. 30te Oktbr. 1698.

22. **Mag. Peder Foss** var Rektor fra 10de Juni 1663 1663-76. til 20de Maj 1676, da han blev Rektor i Kjøbenhavn. Af ham er den ældste Regnskabsbog, der findes i Skolens Archiv, paabegyndt, og med hans Haand er den Fortegnelse over de ældre Rektorer skrevet, som findes paa første Blad af samme, og som her er benyttet. I samme Bog findes ogsaa en Fortegnelse over Skolens øvrige Lærere i denne og de 4 følgende Rektorer's Tid; men da næsten ingen af disse har opnaaet nogen videre Anseelse udenfor denne Virkefreds, saa har jeg ikke troet at burde anføre deres Navne i denne korte Oversigt. Sammensteds findes ogsaa en Fortegnelse over de fra Slagelse Skole i Aarene 1664-1732 dimitterede Disciple. — Jens Birkerød

fortæller i sine ovennævnte Dagbøger S. 154, at da han i Aaret 1674 deponerede, holdt ved den højtidelige Deposits-Akt en Dimittend fra Slagelse Skole Petitionen soluta oratione, nemlig Hans Brochmann, en Søn af Mag. Rasmus Brochmann, forhenværende Professor i Theologien ved Kjøbenhavns Universitet.

1676-84. . 23. Mag. **Peder Benzou** tiltraadte Rektoratet d. 20de Juni 1676 og døde i Embedet d. 3die August 1684. Ved hans Tiltrædelse findes følgende Tilstaaelse indført i den ovenfor nævnte Regnskabsbog: „Anno 1676 d. 6 Septembr. Haffuer den Hæderlige och Høylærde Mand Mag. Peder Foss Rector scholæ Hauniensis leffueret mig denne Skolebog til ligemed tvende gamle Skolebøger, En Matricul och andre Skolens Documenter och Bressue. Slagelse ut supra. P. Foss. P. Bentzon.“ Heraf seer man altsaa, at dengang endnu 2 ældre Regnskabsbøger vare tilstede, hvilke senere ere gaaede tilgrunde, maaskee ved den Ildbrand, som overgik Slagelse i Aaret 1740. Under denne Rektor findes ved Aaret 1680 anført, at de i dette Aar fra Skolen dimitterede, 6 i Tallet, ved Uddelingen af de akademiske Hædersbeviisninger indtog den nærmeste Plads efter Kjøbenhavnerne, en Hæder, som flere Gange tidligere var bleven Slaglofsianerne til Del. Dette synes altsaa at tyde paa en blomstrende Tilstand af Skolen. Fra samme Aar høves nu rigtignok en Optegnelse om en Skoleexamen, afholdt den 21de og 22de Juli, af hvilken man kunde fristes til at gjøre den modsatte Slutning. Først blev examineret in Catechesi Danica, „hvorudi ingen af fjerde Lectie vidste at gjøre nogen Rede for sig“. Dernæst examineredes in Catech. Maj., hvori af 8 Disciple i 4de Klasse een fik Characteren medioeriter (maadeligt), een conluse (forvirret), to male (slet), fire 0; o. s. fr. Heraf lader sig imidlertid ikke slutte andet, end at Alagerne over „de

mange unyttige ingenia“, hvormed Skolerne ofte fyldtes, ikke have været ubegrundede.

24. Mag. **Herrif Lorenzen Sirklov** var Rektor fra 1684-91. 4de Oktbr. 1684 til 26de April 1691; blev senere Præst til Maglebykirke i Besterflakkebjerg Herred.

25. Mag. **Johan Ernst Wandal**, en Søn af Biskop i 1691-97. Sjælland Hans Wandal, var født 1666. Han maa have været meget tidligt paafarde med sin Lærdom; thi ved en stor Doctor-Promotion i Kjøbenhavn 1675 blev han, da han gik i sit 10de Aar, indbudet til at fremsætte et Problem for de vordende Doctorer, hvis Indhold var: An Prophetar, quæ vaticinali sunt, ipsi intellexerint (om Propheterne selv have forstaaet, hvad de spaaede). Dette skilte han sig meget færdigt ved med en hosfojet latinsk Tale. Han rejste siden udenlands og blev ved sin Hjemkomst, 25 Aar gammel, Rektor i Slagelse, hvilket Embede han beklædte fra 16de Maj 1691 til 22de Juli 1697; blev derefter Sognepræst i Næstved, senere i Nyborg, hvor han døde som Provst 1714.

26. Mag. **Christen Clementin**, født den 23de Juli 1672, var først i henved 3 Aar Rektor i Næstved og blev derpaa den 20de Aug. 1697 Rektor i Slagelse, i hvilket Embede han døde den 22de Maj 1707 i sit 35te Aar. Ved Gavebrev af 21de Maj 1707 skænkede han til Skolen 800 Glettedaler, hvoraf Renten skulde tilfalde tvende Disciple af Skolens Mesterlectie. Denne Capital smeltede siden ved forskellige uheldige Omstændigheder betydeligt ind, hvorom see Qvistgaards Program for 1832. Til Minde om ham hænger en Tavle med en latinsk Indskrift i Slagelse Sct. Michels Kirke.— Under denne Rektor ansattes hans Halvbroder **Clemens Schade** som Hører ved Skolen, om hvem mere skal berettes ndsnr.

27. Mag. **Niels Borch**, forhen Rektor i Ringsted, var 1707-37. Rektor i Slagelse fra 1707 til 1737, da han døde i

Embedet. — Ved Gavebrev af 24de August 1726 skænkede Willum Jensen Hemsing, Degn til Aregome og Binde-rød Sogne i Sjælland, 50 Slettedaler, hvis aarlige Renter ved hvert Mars Julehøjtid skulde anvendes til et Par Skoe for hver af 2 fattige, lærvillige og skikkelige Disciple i Rectoris Lectie i Slagelse Skole.

1737-49. 28. Mag. **Holger Nyholm** var Rector fra Maj 1737 til sin Død d. 17de Juni 1749. Hans Bestyrelsestid synes at have udgjort et af de stærkeste Skyggepartier i Skolens Historie. I Programmet for 1847 har Rector Mag. Elberling meddeelt en Prøve paa denne Mand's Skrivemaade til sine Foresatte. Det samme lave Kryberi, som i denne Skrivelse er drevet til Latterlighedens yderste Grændse, finder man stærke Spor af i adskillige andre af samme Mand's Skrivelser, der opbevares i Archivet, og den Slutning, man deraf naturligen ledes til at gjøre om Mandens hele Personlighed, stadfæstes ved en Skrivelse af 25de Juli 1739 fra Bisshop Hørsleb til Nyholm, hvori han giver ham en kjerlig Advarsel i Anledning af de mange onde Nygter, der vare komne ham for Dre om Nyholm, og som navnlig gif ud paa, at han i sin Embedsforelse var tyrannisk, ilfindet, partisk og forsømmelig. Vist er det, at Skolen kom i Forfald under ham, hvortil ogsaa en af Horerne, ved Navn Leegaard, synes at have bidraget sit; thi om ham siger Hørsleb i en Skrivelse af 9de Septbr. 1749 til Rector Mag. Rhud, at han i lang Tid havde været til Forargelse formedelt sin Uduelighed, sin uordentlige Vandel og sit „Fylderi“. Han vil derfor have ham fjernet fra Embedet, da det er paa høj Tid, „at den saa forfaldne Skole igjen hjælpes tilrette.“ I en anden Skrivelse lykønsker Hørsleb Rhud til at være bleven Rector og tvivler ikke paa, at han vil gjøre sit Bedste til, „at den paa nogen Tid gandske forfalden og ved de Dimitteredes befunden Slett-

hed i Banrygte kommen Skole igjen fand reise sig og komme i Reputations." — Mag. Nyholm havde iøvrigt et svageligt Helbred, hvilket vel ogsaa for en Del var Skyld i, at han i sine sidste 10 Embedsaar intet Regnskab forfattede, hvorfor de manglende Regnskaber efter hans Død paa een Gang bleve udarbejdede, reviderede og deciderede. Resultatet heraf var, at Rektors Bo blev Skolen 184 Rbd. 4 Mk. 5 Sk. skyldig, hvilke dernæst oprettedes til en faststaaende Kapital under Navn af Increment-Kapital; s. Øvstgaard's Program for 1832. — At den gamle saakaldte Skoleresident's solgtes i Aaret 1738, er ovenfor berettet. Selve Skolebygningen, der havde staaet uforandret siden 1616, undergik i Aaret 1743 en Hovedreparation. — Under denne Rektor indtraf den store Skolereduktion, som Kong Christian den 6te foretog i Aaret 1739, og hvorved alene her i Sjælland 10 Latinskoler bleve nedlagte. Dette kom nu ogsaa Slagelse Skole tilgode, idet de vigtigste Indtægter af Skallundborgs og Korsøers nedlagte Latinskoler henlagdes til Slagelse Skole, hvorved Understøttelsen til de Disciple, der ikke vare Kostjængere i Hospitalet, kunde blive noget klæffeliger end den hidtil havde været. I Anledning af den større Frekvents, som nu formodedes at ville blive Slagelse Skole til Del, oprettedes i samme Aar en Konrektor-Post.

29. Mag. **Otto Rhud** var først Rektor i Næstved, 1749-76. og efter denne Skoles Nedlæggelse 1739 blev han Konrektor i Slagelse, fra hvilken Stilling han flere Gange sørgjæves søgte Befordring. Efter Nyholms Død tiltraadte han d. 15de August 1749 Rektoratet i Slagelse, hvilket Embede han beklædte, indtil han den 23de Oktbr. 1776 formedelst Alderdom og Svagelighed fik sin Afsted med en Pension af 400 Rbd. Under ham kom Skolen paa Fode igjen. I en Skrivelse fra Aaret 1756 til en Eminence (Concepten er uden

Adresse og Datum) udtaler han selv sin Tilfredshed med sin Virksomhed og siger, at af de 40, han har dimitteret, neppe skal findes 4 à 6 Stykker, „som jo fortsatte deres Studieringer til et honorablere Maal end at søge Deguekald.“ Rhud forgede godt for sine Disciple baade med Lærdom og Stipendier, men synes at have været noget for mild og svag, hvad Disciplinen angaaer, og Disciplene misbrugte undertiden hans Kjærlighed til Selvraadighed og Udsfejelser, især ved Kirkegangen. Rhud havde her i Byen, navnlig blandt Skoleinspekturerne, adskillige personlige Uvenner, der gjorde ham Livet surt; Uregjælfser herover i Forening med det lange Skolearbejde havde tilsidst nedbrudt baade hans legemlige og aandelige Kræfter. — Ved Reskript af 6te Juni 1767 forordnedes, at i de Skoler, hvor der er Rektor og Konrektor, skal der 4 Gange om Aaret holdes Orationer, af Disciplene, 2 Gange paa Latin og 2 Gange paa Dansk, over Emner, tagne af Fædrelandets Historie eller andre bekvemme og nyttige Ting. Til en sliq actum oratorium skal indbydes ved et trykt latinisk Program, hvori grundigen afhandles en eller anden nyttig Materie, henhørende til forskjellige Dele af Fædrelandets Historie, fornemmelig som angaaer den By eller Provinds, hvor Skolen findes. Ifølge denne Bestemmelse har ogsaa Rektor Rhud i en Række Programmer (hvoraf kun 2 findes i Skolens Archiv) leveret en Beskrivelse af Elagelse By. — Den 17de Septbr. 1751 udstedte Kong Frederik den 5te en ny Fundats for Elagelse Hospital, hvorved navnlig for Skolens Bedkommende Bespiisningen forandredes til Kostpenge, hvilket allerede da i lang Tid havde været Tilfælde med Hospitalslemmerne. Disse Kostpenge bleve nu anvendte til Stipendier for Disciplene, saaledes at en Del udbetaltes dem til deres Underhold i Skolen, en Del oplagdes til Understøttelse for dem ved Universitetet. Hvor betydelig denne

Understøttelse i den følgende Periode har været, kan sees deraf, at fra 1793 udgjorde det aarlige Stipendiebeløb 2125 Rbd.; og dog var Skolens Frekvents selv i denne gyldne Stipendieperiode ikke større, end at Middeltallet omtrent kan ansættes til 44. — Under denne Rektor blev ogsaa den første Grund lagt til Skolens Bibliothek, idet der ved Kgl. Reskript af 17de Marts 1774 blev befaleet, at Slagelse Skole, der har Ene til at anvende noget paa en Bogsamling, aarlig af Skolens Midler maa kjøbe Bøger for omtrent 50 Rbd. I den gamle Skolebygning havde Bibliotheket kun et meget lille og dertil fugtigt Lokale, hvorfor Rektor Wölbike i sine senere Embedskaar maatte have det hjemme hos sig. — Ved Testament af 17de Juni 1766 skjenkede Jacob Holm Bandal, Degn for Schiby Sogn i Sjælland, en Kapital af 400 Rbd., hvoraf Renterne aarlig skulde uddeles til een eller to af de fattigste Disciple i Slagelse Skole, „og“, tilføjes der, „skulde denne Skole nogen Tid blive ophævet, da skal denne af mig givne Kapital henfalde til Slagelse Byes Hovedkirke, St. Michels Kirke kaldet“.

30. Prof. **Peder Wölbike**, f. d. 15de Maj. 1741, var 1777-
Rektor fra d. 16de Septbr. 1777 til sin Død d. 23de Novbr. 1811.
1811. Han bragte Skolen i en meget god Stand, hvilket omtales og paaskjønnes i flere Skrivelser fra Biskopperne Harboe og Valle, ligesom det ogsaa i et kongeligt Reskript af 29de Febr. 1788, hvorved der tilstodes ham et Gagetillæg, blandt andet hedder, „at han har bragt Skolen i den Anseelse, hvorudi den aldrig før har været“. Han var en alvorlig Mand med en bestemt Villie, der ikke lettelig veg fra sin og Skolens Ret. Som et Exempel vil jeg anføre følgende. I Aaret 1783 havde en af hans Disciple ved Dimissionen uretfærdigt faaet h. ill. til Hovedkarakter „ob vitia stili“; men, efterat have indhentet nøjere Underretning om Sagen,

beviste Wölbike, at de formentlige vitia havde meget god Hjemmel i de latinske Forfattere, og han hvilede ikke, før Dimittenden havde faaet den ham tilkommende Charakter laud. Det er en Ubetydelighed; men af saadanne Ubetydeligheder bestaaer for en stor Deel Skolemandens Liv*). Under denne Rektor blev der fra Kallundborg og Korsøer gjort adskillige Forsøg paa at stille Slagelse Skole ved de Indtægter fra de nævnte Byers nedlagte Latinskoler, som ved Skole-Reduktionen af 1739 vare den tillagte. Wölbike forsvarede i sine Betænkninger Slagelse Skoles Ret til disse Indkomster med al mulig Fynd. De kallundborgske Ansøgninger forbleve ogsaa uden Virkning, ligeledes den første af de korsøiske Ansøgninger (indgivet af Pastor Plum i Korsøer). Men den 30te Oktbr. 1800 indgave Inspektøerne for de offentlige Stiftelser i Korsøer en ny Ansøgning om at faae den forhenværende Latinskoles Kapitaler tilbage til den danske Skole sammesteds. Wölbike gjentog sin tidligere Erklæring i en endnu skarpere Form. Imidlertid erklærede dog den da bestaaende Kommission for Universitetet og de lærde Skoler (under Forsæde af Hertugen af Augustenborg) i sin Betænkning til Cancelliet, at den intet havde at erindre imod, at ommeldte Legater for Fremtiden anvendtes til den

---

*) Som et Kuriosum kan jeg berette, at i Aaret 1789 var „Tyrfen“ i Slagelse og satte den gode By i en Bevægelse, hvoraf ikke heller Skolen blev uberørt. En gennemrejsende Tyrf var bleven forfulgt af en Menneskemasse og insulteret; blandt Hoven vare ogsaa nogle Skolebiscipule, som dog ifølge en skriftlig Erklæring af Konrektor Borch ikke deltog i Insulterne. En Lieutenant o. Orning irettesatte ved denne Lejlighed en Discipel Stolpe, som han kaldte „en lang Dreng“, hvorpaa denne tilstrev Lieutenanten et grovt Brev. Lieutenanten forlangte nu en glimrende Fyldbestigjorelse af Wölbike, hvilket foranledigede en hel Brevverling mellem disse to, der opbevares i Skolearchivet, og hvori Wölbike viser sig som en saare fornuftig og besindig Mand. Sagen blev tilsidst bilagt mellem Lieutenanten og Stolpes Fader.

ansøgte Bestemmelse, dog med den Indskrænkning, at de private Legater, som efter deres Fundatsfers udtryffelige Ord vare bestemte til lærd Underviisnings Fremme, fremdeles skulde anvendes overensstemmende med Fundatsernes Forskrift. Ved Kgl. Reskript af 12te Novbr. 1803 bevilgedes nu den forsøerste Ansøgning, dog med Undtagelse af Peder Drølevs Legat (50 Rbd.) fra 1730, da dette udtryffeligen var stænknet til den latinske Skole i Korsøer. — Som et Vidnesbyrd om Wöldikes Anseelse som Skolemand kan anføres, at han var iblandt de Rektorer*), til hvem den i Aaret 1785 nedsatte Kommission for det lærde Skolevæsens Forbedring henvendte sig, for at høre deres Betænkning over adskillige af Kommissionen forelagte Spørgsmaal, vedrørende den paa-tænkte Forbedring af det lærde Skolevæsen. Wöldikes Betænkning, hvortil Concepten findes i Skolearchivet, indeholder meget Fortræffeligt og synes at være bleven modtaget med megen Paastjømmelse. — Wöldikes Virksomhed som Rektor ophørte egentlig længe for hans Død, da han allerede den 8de Maj 1802 paa Grund af vedvarende Syglighed fik en Vikarius i Rektor-Embedet i „Seminariet“ Withusen (han havde nemlig gjennemgaaet det i 1799 oprettede pædagogiske Seminarium; see Roskilde Skoleprogram for 1849 S. 3). Samme Aar som Withusen ansattes Jens Møller som Adjunkt ved Skolen, og efter Konrektor Mag. Gottschalchs Død samme Aar bestred han for en Del dette Embedes Forretninger; om ham s. nedfr. blandt de fra Slagelse Skole dimitterede Disciple. Af et Brev fra Biskop Valle til Wöldike af 10de Decbr. 1805 sees, at Universitetsdirektionen havde antydet som ønskeligt, at Wöldike, der formedelt ved-

---

*) Disse vare foruden Wöldike: Worm i Aarhus, Sartorff i Roskilde, Thorlacius i Kjøbenhavn og Tauber i Odense.

varende Svagelighed ikke kunde opfylde sine Embedspligter, entledigedes. Dette findes imidlertid ikke at være skeet.

Ved Kgl. Reskript af 28de Oktbr. 1803 fritoges Slagelse lærde Skole for den hidtil brugelige Sangopvarning i Kirken, og det Tab i Indkomster, som Lærerne derved lede, skulde erstattes af Skolens og Hospitalets Kasse. — Efter Skolereformen i Begyndelsen af dette Aarhundrede blev den gamle Skolebygning paa Ect. Michels Kirkegaard erklæret for ubrugelig, og i Aaret 1809 kjøbtes for Hospitalets og Skolens fælles Regning den nuværende Skolebygning, som derefter indrettedes til Læseværelser for Skolen og Bolig for Rektor. Den gamle Skolebygning faldt tilbage til Kirken og solgtes 1811 til Byen for at indrettes til Sygehuus for Militaire.

Til Minde om Wöldike findes i Ect. Michels Kirke, paa venstre Haand i Choret, en smuk Marmortable indmuret med følgende Indskrift:

PEDER WÖLDIKE
PROFESSOR OG RECTOR
VED SLAGELSES LÆRDE SKOLE
 FÖDT D. XV. MAII MDCCXLI
 DÖD D. XXIII. NOV. MDCCCXI
 HAM
 DEN GODE KLOGE LÆRDE
 SATTE
 ERKIENDLIGE DISCIPLER HÖITSKATTENDE VENNER
 DETTE MINDE.

1813-22. 31. **Thomas Christian G. Withusen**, hidtilværende Vicerektor ved Skolen, udnævntes til dens Rektor den 14de Januar 1813 og beklædte dette Embede til sin Død i April 1822. Samtidigt med Withusens Udnævnelse ansattes forhenværende Overlærer ved Christiania Kathedralskole Paul

Arnesen som Overlærer og Mag. (nu Dr.) J. J. Dampé som Adjunkt; førstnævnte blev den 16de Septbr. 1815 udnævnt til Rektor i Fredericia, sidstnævnte, der havde været konstitueret som midlertidig Lærer siden 8de Jan. 1811, entledigedes d. 20de Febr. 1816. Af andre under denne Rektor ansatte Lærere vil jeg nævne Carl Frederik Mølbeck, om hvem s. nedfr. blandt de fra Skolen dimitterede Disciple. D. 7de Juni 1817 ansattes Musiklærer (nuværende Stads-musicus) Johan Frederik Ernst Schwarz til at besørge Sangundervisningen ved Skolen, og denne Veteran i Skolens Tjeneste beklæder endnu, 35 Aar efter, denne sin Post. Den 16de Jan. 1819 blev Adjunkt ved Helsingørs lærde Skole Christopher Peter Andersen i samme Egenkab forflyttet til Slagelse Skole; d. 28de Oktbr. 1846 blev han efter Ansøgning i Raade entlediget med Pension og Prædikat af Overlærer. -- I Aaret 1814 ansøgte Rektor Withusen Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler (Malling, Mosdenhøwter, Engestoft) om Tilladelse til at oprette en Forberedelsesklasse under Latinskolens Læreres Bestyrelse; men det blev afslaaet, da Direktionen oftere havde erfaret, at en saadan Virksomhed meget snart kom i Kollision med Lærernes Kald og Pligter som Latinskolens Lærere, og da Forberedelsesklassen allerede var traadt i Virksomhed, forlangtes den ophævet igjen ved Halvaarets Slutning. Senere tillod dog Direktionen, at den maatte fortsættes indtil videre. — Ved Kgl. Reskript af 22de Decbr. 1812 blev det ved Frederik den 5tes Fundats af 1751 fastsatte Forhold imellem HOSPITALET og Skolen forandret saaledes, at Fællessfondens aarlige Indtægter, efter Fradrag af de paa samme hvilende Skatter, skulde deles paa saadan Maade, at $\frac{2}{5}$ tilfaldt HOSPITALET og $\frac{3}{5}$ Skolen, hvilket Forhold er det endnu bestaaende. — I Januar 1822 stiftedes af Midlerne af et ophævet

Læsefælleskab, for hvilket Rektor Withusen var Formand, et Legat paa 100 Rbd. til Bøger for flittige og trængende Disciple i Slagelse Skole. Renten heraf begyndte først at anvendes til sin Bestemmelse af Rektor Qvistgaard, der i Aarene 1831—35 indkjøbte og uddelte Bøger, hvorover Regnskabet findes i Arkivet. Siden 1835 er der ikke funden Anledning til at anvende Legatet, hvis Regnskab siden den Tid har været optaget i Regnskabet over Stipendiefonden. — Efter Rektor Withusens Død indgav Overlærer Qvistgaard u. 25de April 1822 et Forslag til Direktionen om en Forbedring og Udvidelse af Skolens Legeplads med Indskrænkning af Rektors Have og Afsondring af Rektors Gaard fra Legepladsen. Forslaget approberedes af Universitetsdirektionen ved Skrivelse af 29de Juni 1822, og endnu samme Sommer udførtes Forandringen.

1822-26. 32. Mag. (nu Dr.) **Simon Meisling**, hidtilværende Overlærer ved Metropolitanaskolen, beskikkedes til Rektor i Slagelse d. 14de Septbr. 1822 og beklædte dette Embede til d. 2den Maj 1826, da han forflyttedes til Rektoratet ved Helsingørs lærde Skole.

1826-38. 33. **Jeppe Christensen Qvistgaard** udnævntes til Rektor den 6te Juli 1826 og beklædte dette Embede indtil d. 30te Juni 1838, da han beskikkedes til Sognepræst for Magerup og Kirkerup Menigheder i Sjællands Stift. Til Overlærer ved Skolen udnævntes den 16de Septbr. 1826 Cand. Theol. & Philol. Hans Morten Flemmer og, efterat denne d. 6te Novbr. 1830 var beskicket til Rektor ved Randers lærde Skole, d. 25. Decbr. f. A. Cand. Philol. Mag. artium Carl Wilhelm Elberling. Den 30te Jan. 1838 blev Adjunkt Jens Peter Snitker entlediget i Raade og med Pension, efterat have tjent Skolen i 45 Aar; han døde d. 24de Maj 1847, 77 Aar gammel. Det er ovenfor (under

Withusen) bemærket, hvorledes daværende Overlærer Qvistgaard benyttede Mellemtiden under Rektor-Bacancen til at bevirke en saare hensigtsmæssig Forandring med Skolens Legeplads, hvilken han senere lod beplante med 2 Rækker Lindetrær, og som i Rummelighed, Bekvemhed og Hyggelighed neppe overgaaes af nogen anden Skoles Legeplads. Denne Rektor skyldes nu ogsaa den betydelige Udvidelse og Forbedring af Klasseværelserne, som foretoges ifølge Kgl. Resolution af 6te Juli 1827. Herved blev den særskilte Bygning til Gaden, som hidtil havde været benyttet til Bibliothek, sammenbygget med den øvrige Skolebygning, hvorved navnlig 3die Klasse fik en betydelig Udvidelse, medens Bibliotheket fik et eget Lokale i en Qvistbygning. Ved Kgl. Resolution af 4de Maj 1832 bevilgedes Opførelsen af en Bygning til Brug ved Gymnastikunderviisningen paa en Grund i Rektorboligens Have. Bygningen blev strax opført, og Gymnastikunderviisningen tog sin Begyndelse i det næste Skoleaar. — Man maa paaskjønne den uegennyttige Iver, hvormed Rektor Qvistgaard saaledes arbejdede for Skolens Lær med Opførelse af egen Behagelighed; thi ved de omtalte Foranstaltninger blev Rektorboligens Have ikke blot indskrænket til et højt ubetydeligt Areal, men mistede ogsaa en stor Del af sit Værd derved, at det paa dens Grund opførte Gymnastikhuus berovede den det fornødne Lufttræk og Solskin.

34. **Mag. Carl Wilhelm Elberling**, hidtilværende 1838-51. Overlærer ved Skolen, udnævntes til dens Rektor d. 22de Septbr. 1838 og beklædte denne Post, indtil han ved Kgl. Resolution af 19de Jan. 1851 forflyttedes til Rektoratet ved Roskilde Kathedralskole. Til Overlærer ved Skolen bestilledes d. 6te Novbr. 1838 Adjunkt ved Metropolitanskolen Mag. Hans Kosob Whitte, og da denne d. 24de Maj 1844 udnævntes til Rektor i Rønne, blev den 27de Decbr. s. A.

Overlærer ved Rolding lærde Skole Mag. Janus Bagge Friis Bjerregaard udnævnt til hans Eftermand, men entledigedes atter, førend han havde tiltraadt Embedet, den 24de Jan. 1845, da han søgte og fik Rektoratet i Fredericia. Den 6te Febr. 1845 constitueredes derpaa Adjunkt ved Roskilde Kathedralskole Søren Bloch Thrige til indtil videre at overtage en Overlærers Funktioner og ansattes fast den 18de Juli 1846; men da han d. 30te Oktbr. s. A. forflyttedes som Overlærer til Roskilde, udnævntes u. 17de Decbr. s. A. Adjunkt ved Odense Kathedralskole Frederik Wilhelm Wiehe til hans Eftermand. — Under 13de Juni 1846 tillod Universitetsdirektionen Adjunkterne Olivarius og Münster at oprette en Forberedelsesklasse, hvor de Børn under 10 Aar, som senere agtede at indtræde i Elagelse lærde Skole, kunde erholde en forberedende Dannelse. Denne lille Anstalt bestaaer endnu under Adjunkt Silfverbergs Bestyrelse, og fra den er Latinskolen for største Delen bleven rekruteret. — Ifølge Ansøgning fra Overlærer Mag. Whitte blev der af Universitetsdirektionen u. 6te Novbr. 1841 tilstaaet 50 Rbd. til at grundlægge et Morstabsbibliothek for Skolens Disciple, der siden har bestaaet ved Deltagerne's Kontingent, som er fastsat til 3 Mk. halvaarligen. Efter Mag. Whittes Afgang fra Skolen har det været bestyret af Adjunkt Olivarius og senere af Adjunkt Fischer. — Ved Circulaire af 16de Novbr. 1839 paalagdes det Rektorerne at meddele Direktionen en Fortegnelse over samtlige Dokumenter og Aftstykker, der foresandtes i Skolernes Archiver. Som en Følge deraf foretog Rektor Elberling en meget omhyggelig Ordning af de i 5 gamle Kasser og en Hylde paa Bibliotheket henliggende Papirer og lod tillige indrette et Skab med Hylde, Laas og Nogle, hvori Archivet nu i den ønskeligste Orden findes opbevaret. Ligeledes har Rektor Elberling i Forening

med sine Medlærere forfattet en fuldstændig Katalog over Skolens Bogsamling, som, dengang da Katalogen paabegyndtes (1839), beløb sig til imellem 3 og 4000 Bind; det udgjør nu imellem 5 og 6000 Bind. — D. 14de Juli 1840 behagede det højsalig Kong Christian d. 8de paa sin Rejse igjennem Slagelse ogsaa at aflægge den lærde Skole et Besøg, ved hvilket han modtoges af Rektor Elberling med en fort Tale. Han lod sig Disciplene forestille og besaa Lokalet, hvormed han ytrede sin Tilfredshed.

Allerede for mange Aar tilbage havde en Reform af det lærde Skolevæsen været anset for nødvendig og nærforestaende, og Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler havde i Aaret 1836 begyndt Forarbejderne til en saadan. Et af de vigtigste Punkter i den paatænkte Reform gik ud paa, at den yderligere Vejledning i Skolekunderklasser, som hidtil havde været meddelt i det første akademiske Aar, skulde inddrages under Skoleunderviisningen, saa at den saakaldte anden Examen bortfaldt, medens det overlodes til Skolerne selv at bringe deres Disciple saa vidt, at disse, efterat have bestaaet en Afgangsexamen, som under behørig offentlig Kontrol skulde afholdes ved Skolerne selv, kunde anses for fuldkomment modne for den højere Underviisning ved Universitetet. En saadan Foranstaltning i Forbindelse med de øvrige for nødvendige ansete Reforme i de lærde Skoler krævede imidlertid en betydelig og kostbar Udvidelse af disse. I den allerunderdanigste Betænkning, som Direktionen i Aaret 1844 nedlagde om denne Sag, ytrede den derfor, hvor Talen var om at tilvejebringe Pengemidlerne til en saadan Reform, blandt andet, at det, under Forudsætning af en saadan fuldstændigere Organisation af de lærde Skoler, vilde være aldeles ufornødent at vedligeholde et saa stort Antal af Skoler som det nuværende, saa at nogle

flere vilde kunne nedlægges; og Hensigtsmæssigheden af en saadan Reduktion søgte Direktionen i en senere allerunderdanigst Førestilling at bevise ikke blot ved økonomiske Hensyn, men ogsaa ved Grunde, hentede fra Underviisningens Løb i og for sig, og den beraabte sig paa, at de klyn- digste og bedste Skolemænd forlangt vare enige om at til- lægge færre, men indtil en vis Grændse stærkere frekventerede, Skoler overvejende Fordele fremfor flere, men mindre talrigt besøgte, Skoler. De Byer her paa Sjælland, hvor man antog at lærde Skoler bedst kunde indværes, vare da Sla- gelse og Bordingborg, idet Sjælland da udenfor Kjøben- havn vilde beholde de 4 Skoler i Frederiksborg, Roskilde, Sorø og Herlufsholm, saa heldigt beliggende, som det vel kunde ønskes, hvorhos det ogsaa bemærkedes, at den Om- stændighed, at netop Slagelse og Bordingborg Skoler stedse havde, selv med meget dygtige Rektorer, havt den mindste Frekventens af alle de sjællandske Skoler, ogsaa talte for, at deres uheldige Beliggenhed i saa kort en Afstand fra de 3 andre Skoler i Sorø, Herlufsholm og Nykjøbing paa Falster var en absolut Hindring for deres Opkomst og gjorde dem overflødige. I det ved denne Førestilling foranledigede konge- lige Reskript af 18de April 1844 tillodes nu en nærmere Undersøgelse af, hvorvidt en saadan Nedlæggelse kunde finde Sted; dog gjordes det til en udtrykkelig Betingelse, at man ikke maatte give de vedkommende Byer grundet Anledning til Klage over steet Forurettelse, og at der maatte gives Byernes Magistrater og Borgerrepræsentanter Lejlighed til at ytre sig over Sagen. Direktionen indledede nu strax Forhandlingerne med Kommunalbestyrelsen i Slagelse, og dens Plan gif ud paa, at denne Skoles betydelige Indtægter skulde deles saa- ledes imellem Byen og Skolevæsenet, at der tilfaldt hin et Beløb af 5380 Rbd., dette af omtrent 5565 Rbd. aarlig,

hvorhos en Kapital af 1700 Rbd. af Stipendiefonden vilde være at overføre til en af de andre Skolers Stipendiefond. Dette saare fordelagtige Tilbud gif imidlertid Kommunalbestyrelsen ikke ind paa, men protesterede paa det iudstændigste mod Skolens Nedlæggelse, beraabende sig fornemmelig paa Frederik d. 2dens Fundats for Hospitalet og Skolen (s. ovenfor S. 7 og 8). Uagtet nu Direktionen i denne Fundats ikke kunde anerkjende nogen gyldig retlig Hjemmel for den Paa-stand, at Skolen burde vedligeholdes, saa bevirkede dog et Par andre Hensyn, at den foreløbigt frafaldt sin Plan om at nedlægge Skolen. Det ene Hensyn var det, at naar Bor- dingborg Skole nedlagdes, saa vilde Slagelse Skole være den eneste egentlige offentlige lærde Skole i hele det sydlige Sjælland, idet Skolerne i Sorø og Herlufsholm tillige ere Opdragelsesanstalter af en noget særegen Beskaffenhed. Det andet Hensyn var, at man ved den Fordeling af Skolens Indtægter, som Direktionen havde foreslaaet, ikke vilde vinde mere ved dens Nedlæggelse end ved at lade den bestaae, selv som udvidet Skole, idet Vartpengene til de afgaaende faste Lærere maatte beregnes til Udgift for en Række af Aar. Ved Kgl. Resolution af 13de Marts 1846 blev det altsaa bestemt, at Skolen skulde bestaae, og der blev da strax foretaget nogle indledende Skridt til at give Skolen den fornødne udvidede Indretning, navnlig med Hensyn til Lokalet, over hvis Udvidelse Tegninger og Overslag bleve indgivne. Videre kom man imidlertid ikke. I de næst paafølgende Aar foretoges aldeles intet til Sagens Fremme, og Skolen vedblev saaledes at virke i den gamle Form med 4 toaarige Klasser og uden at optage nogen af de ved de udvidede Skolers Underviisningsplan fastsatte Bestemmelser, med Undtagelse af at Halvaarsexamen henlagdes til Februar og Hovedexamen til Juli, saa at August Maaned benyttedes til Sommerferie.

Denne Stillestaaen var uheldvarslende. Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet kom, som bekendt, til en ganske anden Anskuelse om den almindelige Skolefonds Ret til Indtægterne af Slagelse Skole end den, som Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler havde næret, den Anskuelse nemlig, at Skolefonden var berettiget til at oppebære den hele Indtægt, som Skolen havde havt fra Hospitalet, hvilken Anskuelsses udførlige Begrundelse er at læse i Departementstidenden. Den væsentligste Betænkelighed ved Skolens Redlæggelse var saaledes hævet: ved Kgl. Resolution af 6te Maj 1850 fældtes Dødsdommen over Skolen, og ved Loven af 14de April 1852 fuldbyrdedes den. Denne Lov lyder for Slagelse Skoles Vedkommende saaledes:

§ 1.

Ved Slagelse lærde Skoles Redlæggelse inddrages samtlige den tilhørende Midler og Indtægter under den almindelige Skolefond som dennes Eiendom, dog med de nedenfor fastsatte Undtagelser og nærmere Bestemmelser.

§ 2.

Skolens Bygninger med Inventarium samt den Skolen tilhørende Capital*), fremdeles Skolens Grundtagtlod**) og 6 Tønder Land anden Markjord, saavelsom de Skolen tillagte Indtægter fra Slagelse Byes Kirker***) overdrages til Byen til Fordeel for en udvidet og forbedret Realunderviisning enten i en egen derfor oprettet Skole eller i Forbindelse med Underviisningen i en anden Skole paa Stedet.

§ 3.

Til Fremme af det i § 2 nævnte Formaal samt under

*) 828 Rbd. 12 Sk., hvortil kommer Renten af det Drøelske Legat, 2 Rbd., der efter en Ministeriumsfrivelse af 10de Maj d. A. skal tilfalde Byen. —

) 7½ Td. Land. — *) 3 Td. Byg og 100 Rbd. aarlig.

Betingelse af, at der inden Udløbet af 5 Aar imellem Communalbestyrelsen for Slagelse og Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet opnaaes Enighed om en Skoleplan, og at den derefter indrettede Realunderviisning ogsaa bliver tilgængelig for udenbyes Disciple paa samme Vilkaar som for indenbyes, udredes til Byen, paa den Tid en saadan Plan sættes i værk, 500 Rbd., og derefter et aarligt Bidrag af 1600 indtil 2000 Rbd. af den almindelige Skolefond, ligesom bemeldte Ministerium bemyndiges til endvidere af den lærde Skoles Bogsamling og øvrige Underviisningsapparater at overdrage Byen, hvad der kan anses tjenligt for den nævnte Underviisning.

§ 4.

Slagelse lærde Skoles Stipendiefond bestyres under Ministeriet for Kirke og Underviisningsvæsenet som en særlig Fond til særskilte Stipendier, og er Ministeriet bemyndiget til at bestemme Antallet af Stipendiepladser og fordele samme imellem de lærde Skoler i Næskilde, Frederiksborg og Sorø. Ved disse Stipendiers Uddeling skulle Disciple fra Slagelse By og Omegn komme i fortrinlig Betragtning.

§ 5.

De fra Slagelse Skole ved Underviisningens Dphor sammesteds umiddelbart til andre Skoler overgaaede Disciple tillægges her samme fri Underviisning eller Stipendier, som ifølge de Vidnesbyrd og Dplysninger, hvilke de fra Bestyrelsen af Slagelse Skole have at medbringe, vilde i denue for det næste Skoleaar være blevne dem tillagte. — Derhos skal Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet være bemyndiget til i 5 Aar, fra Slagelse lærde Skoles Medlæggelse at regne, at anvende et Beløb af 300 Rbd. aarlig, fordeelt i Portioner af ikke under 30 og ikke over 60 Rbd., til overordentlig Understøttelse dels for uformuende Disciple, der fra

Slagelse Skole formedelst dens Nedlæggelse gaae umiddelbart over til andre lærde Skoler, deels overhovedet for Skolesøgende Disciple i andre lærde Skoler fra Slagelse By og Omegn.

„Fra denne Skole ere forðum mange brave Mænd dimitteret“, siger Pontoppidan i sin danske Atlas (Tom. VI. p. 294) om Slagelse Skole, og da den, der vil levere et almindeligt Tilbageblik paa en Skoles Virksomhed, ikke ret vel kan undlade at medtage idetmindste noget af det, der ret egentlig skulde vise Frugterne af denne Virksomhed, saa skal jeg nu anføre nogle af de mærkeligste fra denne Skole dimitterede Disciple, idet jeg henviser dem, der ønske fuldstændigere Underretning i denne Henseende, til det ovenfor nævnte forventede Skrift af Hr. Overlærer Hundrup, hvis Interessse for denne Skole hidrører fra, at han selv hører til dens forðums Disciple.

Mag. Laurig Pedersen var født den 3die Oktbr. 1598 i Skjellsjør. Han forandrede sin Faders Efternavn og skrev sig paa det sidste Thura, hvilket Ord paa syrisk betyder en Klippe (petra), og dette Navn have hans Efterkommere siden beholdt. Han blev 1613 sat i Slagelse latinske Skole, hvorfra Rektor Fochs dimitterede ham 1619; samme Aar blev han Hører i Slagelse Skole. Det følgende Aar blev han Baccalaureus og rejste derpaa udenlands som Hovmester for den unge Christopher Herluffson. De opholdt dem meest ved Universitetet i Wittenberg, hvor Thura indlagde sig megen Yndest og Anseelse for sin Lærdom. Efter sin Hjemkomst i 1623 blev han samme Aar Rektor i Næstved og tog 1625 Magistergraden; 1626 blev han Konrektor i Kjøbenhavn, 1628 Rektor i Herlufsholm og endelig 1630 Sognepræst i Nykjøbing paa Falster og Provst i Sønder Herred. Han

døde den 7de Jan. 1655. Den latinske Indskrift paa hans Ligsteen udenfor Chorsdøren i Nykjøbing Kirke havde han selv forfattet 15 Aar før sin Død. Han var berømt for sine store Kundskaber i de osterlandske Sprog. Hans Datter søn var Ribes berømte Biskop Lars Thura. Giesf. Jubell. I. S. 457 ff.

Olof Knudsen var født d. 24de Aug. 1599 i Fruering Præstegaard i Aarhuus Stift. Han besøgte først Skolerne i Viborg og Herlufsholm og blev derfra anbefalet til Rektor i Slagelse Mag. Niels Straangsen, som dimitterede ham i Marts 1620. Han ledsagede derpaa Mag. Jacob Brochmann, Rektor ved Herlufsholms Skole, paa en Udenlandsrejse, som denne foretog for sin Hælbred. Efterat Brochmann var død i Udlandet, kom Knudsen hjem igjen 1620 og blev den 21de Aug. s. A. Kapellan i Skanderborg hos Præsten Obel. Da i Trediveaarskrigen de kejserlige Tropper under Tilly og Wallenstein havde besat Jylland, flygtede i Aaret 1627 Obel fra sit Kald; men Knudsen blev som en god Hyrde paa sin Post og påsede sine Faar. Aaret efter blev han Sognepræst i Sagild, hvilket Embede han forestod med megen Gudsfrygtighed og Nidkærhed; han døde som Jubellærer d. 28de Juni 1673. I Sagild Kirke er hans Mindeforeviget ved en Tavle med en Indskrift, der er at læse i Pontoppidans Marmora Danica, 2den Tome. S. 165. Giesf. Jubell. III., 1. S. 336 ff.

Mag. Kjeld Stub var født i Halland den 10de Decbr. 1607. Han blev 1616 sat i Landskrona Skole og 1623 i Slagelse Skole, hvorfra Rektor Laugebeck dimitterede ham 1626; blev 1628 Baccalaureus og rejste derpaa udenlands og studerede Theologi, Philosophi og mathematiske Videnskaber. Paa denne Rejse fik han Lyst til Krigsstanden, blev Soldat i kejserlig Tjeneste og avancerede til Ingenieur-Officer, i

hvilken Egenkab han skal have anlagt Skandsen „Hvalfisken“ ved Wismar. Efter sin Hjemkomst 1631 blev han Hører ved Frue latinske Skole i Kjobenhavn, men fik samme Aar Stipendium til en Udenlandsrejse, fra hvilken han kom hjem 1633. Paa en ny Rejse i 1634 tildrog han sig ved sine store Kundskaber i Mathematiken og Befæstningskunsten Cardinal Richelieus Opmærksomhed og gjorde hans personlige Bekjendtskab. Hjemkommen 1635 blev han Magister og derpaa Sognepræst i Christiania, hvor han stod i megen Yndest hos den daværende Statholder i Norge, Hannibal Sehested; blev 1641 Sognepræst til Ullensager. Da Krigen med Sverrig udbrød, og Norge blev angrebet 1644, bevægede Sehested ham til at overtage en Post som Landoberst og Landpassernes Inspecteur, hvilken Post han forestod med stor Dygtighed og gjorde Fienden megen Afbræk. Da Freden var sluttet 1645, traadte han tilbage i sit Præstekald, blev Provst 1647 og døde 1663. Giesf. Jubell. III., 1 S. 310 ff.

Riold Andersen Schytte var født d. 2den Juni 1619; gik først i Viborg og Nykjøbing Skoler; kom 1638 i Slagelse Skole, hvorfra han 1641 dimitteredes af Rektor Hans Wittelsen Ravn; var Huuslærer i forskellige adelige Familier; blev 1652 Præst i Kongsted, hvor han døde den 4de Novbr. 1680. Han var en meget lærd Mand, der stod i latinsk Brevvevling med Professorerne i Kjobenhavn og Sorø og mange andre lærde Mænd. Giesf. Jubell. III., 1 S. 284 ff.

Clemens Schade var født d. 11te Decbr. 1683 i Søby i Sjælland; gik først i Kallundborg Skole; kom 1697 i Slagelse Skole, hvorfra han dimitteredes 1702 af sin Halvbroder Rektor Clementin; var Hører ved samme Skole fra 1705 til 1709; blev 1714 beskikket til at forestaae Rektoratet samme-

steds i Rektor Mag. Niels Borchs Sygdom, hvilken Post han beklædte næsten i 4 Aar og tog imidlertid 1716 Magistergraden; blev 1718 sjette Lectie-Hører ved Kjøbenhavns Skole, 1720 Konrektor og 1731 Rektor sammesteds. I Aaret 1747 fik han Titel af Professor Philosophiæ og døde den 28de Jan. 1765, efterat have forestaaet Skoleembedet i næsten 60 Aar. Giesf. Jubell. II., 1 S. 174 ff.

Lyge Nothe var født 1731; han besøgte Slagelse Skole i Aarene 1741—44 under Rektor Mag. Hans Nyholm, som i en af sine „Designationer“ over Skolens Disciple siger: „Hans Fader, som er Cancellieraad og Regiments Qvarteer-Mester, boer her i Slagelse, og i ildebranden (1740) toeg een anseelig skade“. Om ham selv bemærker han: „Begavet med et særdeles riigt pund, hvilket hand med berømmelig flittighed excolerer.“ Efterat have taget theologisk Embeds-examen rejste han i nogle Aar udenlands; blev 1753 Informator hos Arveprinds Frederik, 1759 Professor Philosophiæ extraordinarius ved Universitetet i Kjøbenhavn; fra 1761 til 1773 tjente han i forskellige Statsembeder, sidst som Amtmand i Segeberg; 1774 blev han virkelig Statsraad og 1778 Medlem af Videnskabernes Selskab; han var ogsaa Medlem i det danske Litteraturselskab. Fra 1773 til sin Død 1795 havde han ingen offentlig Ansættelse, men benyttede sit Oidium til at udarbejde mange grundige Skrifter om filosofiske, historiske og landoekonomiske Materier, i hvilke han lægger megen historisk Værdighed og en ualmindelig Skarpsindighed og filosofisk Aand for Dagen; men ved en altfor stor Stræben efter Originalitet og Fyndighed i Udtrykket blev hans Stil saa dunkel, knudret og haard, at hans Skrifter aldrig have været saa meget læste, som de paa Grund af deres Tanferigdom fortjente.

Nicolai Edinger Balle var født i Laaland den 12te Oktbr. 1744; besøgte først Nakslov latinske Skole, men, da hans Fader var død 1758, blev han efter dennes Bestemmelse sat i Slagelse lærde Skole, hvor den udmærkede Latiner, Otto Rhud, var Rector; her optoges han 1759 og dimitteredes 1762. Sine Lærere Rector Rhud og Konrektor Borch mindedes han altid med sønlig Taknemlighed. Senere visiterede han 4 Gange som Biskop Slagelse Skole og havde endnu 1796 den Glæde paa en saadan Bistats at finde sin gamle Lærer Mag. Borch i Virksomhed. Efterat have taget Examen artium og philosophicum med bedste Charakter blev han Baccalaureus. Han studerede nu de klassiske Sprog og Theologi og tog 1765 theologisk Embedsexamen med Characteren Laudabilis cum distinctione. Det følgende Aar fik han Stipendium til en Udenlandsrejse. Han besøgte Leipzig og Göttingen og indlagde sig megen Yndest hos de berømteste Lærde i disse Stæder. I Göttingen tilbød man ham en Post som Repetent ved det theologiske Seminarium med Løfte om et Professorat i Tiden; men i Danmark vilde man ikke give Slip paa ham, og han rejste derfor hjem 1770. Det følgende Aar blev han Sognepræst for Rjettrup og Gjøtrup i Aalborg Stift; men allerede den 20de Marts 1772 kaldtes han til Professor i Theologien ved Kjøbenhavns Universitet; 1774 blev han Doctor Theologiæ og Hofpræst. I Aaret 1783 blev han Biskop i Sjællands Stift; 1791 udgav han sin evangelisk-christelige Lærebog, som fra 1794 autoriseredes til Brug i de danske Stater; 1800 blev han kongelig Konfessionarius; 1807 søgte han sin Afsked som Biskop og fik til Eftermand Dr. Frederik Münter. Den 28de Jan. 1809 blev han Commandeur af Dannebrogen; han døde den 19de Oktbr. 1816, 72 Aar gammel. Udførlige Levnetsbeskrivelser

af Valle findes i Jens Møllers theologiske Bibliothek, 12te Bind (1817) samt i Rektor Qvistgaard's Program for 1835.

Jens Immanuel Baggelsen var født den 15de Febr. 1764 i Korsøer; optoges den 25de Oktbr. 1777 i Slagelse Skole (det var den første Discipel, Rektor Woldike optog); dimitteredes 1782; gjorde i Aarene 1789—90 en Udenlandsrejse til Tydskland, Schweits og Frankrig; efter sin Hjemkomst fik han Titel af Professor; rejste atter fra 1793—96 og blev derpaa Viceprovst ved Kommunitetet og Regentseu; rejste atter 1797; blev 1799 Medlem af Theaterdirektionen; var bosat med sin Familie i Paris fra 1800 til 1811, i hvilket Aar han blev Professor i dansk Sprog- og Litteratur ved Universitetet i Kiel; 1812 blev han Justitseraad og 1814 entledigedes han fra sit Professorat. Fra 1813 til 1820 opholdt han sig i Kjøbenhavn; derpaa rejste han atter i Frankrig, Schweits og Tydskland og døde paa Hjemreisen i Hamborg den 3die Oktbr. 1826. En meget udførlig Levnetsbeskrivelse af ham udgives af hans Son, August Baggelsen, men er endnu ikke fuldendt. Hvad han var som Digter, er det overflødig at omtale.

Christian Johan Bredsdorff var født den 6te Decbr. 1765; optoges i Slagelse Skole 1781 og dimitteredes 1782 med Udmærkelse; tog 1789 theologisk Embedsexamen; blev 1793 Sognepræst paa Stryno i Sunds Herred i Fyen, 1802 til Egense og 1807 til Sct. Jørgens Hospital og Søerup ved Svendborg; blev 1840 Ridder af Dannebrogen. Han var en Farbroder til Lektor Bredsdorff i Sorø. Om hans Skrifter see Ersløvs Forfatterlexikon.

Jens Møller var født den 19de Marts 1779 i Karrebek; optoges i Slagelse Skole den 7de Maj 1790. Om ham findes i Skoleprotokollen: „Hurtig og tro Hukommelse, stærk Dømmekraft, besynderlig Bequemhed, udmærket Flid, roes-

værdig Fremgang". Han dimitteredes 1797 og blev indfaldt baade til Examen artium og til 2den Examen; 1800 tog han theologisk Embedsexamen med Charakteren *Laudabilis et quidem egregie* og gjorde derpaa en kort Rejse i det nordlige Tyskland. 1802 blev han Adjunkt i Slagelse og efter et Aars Forløb Konrektors Vikarius; 1806 vandt han ved et Prøiskrift over den pragmatiske Histories rette Bæsen og Misbrug Videnskabernes Selskabs Guldmedaille. I September 1808 blev han kaldet til at være **Professor Theologiæ extraordinarius** ved Kjøbenhavns Universitet; 1813 blev han **Professor ordinarius** og tog samme Aar Doktorgraden i Theologien; 1819 blev han Assessor i Konsistoriet; 1828 Ridder af Dannebrog; han døde den 25de Novbr. 1833. Hans Levnet er beskrevet af Rasmus Møller i *Dansk Litteraturlidende* for 1834 Nr. 13 og 14 (aftrykt i 4de Bind af *Lidskrift for Kirke og Theologi*) og derefter af Rektor Dvigtgaard i hans Program for 1835. Om hans udbredte Skribentvirksomhed see Erslevs *Forfatterlexikon*.

Carl Frederik Mølbech, en Søn af Johan Christian Mølbech, Professor *Philosophiæ et Matheseos* ved Sorø Akademi, og en Broder til nuværende Etatsraad Mølbech, er født den 11te Juli 1785; optoges i Slagelse lærde Skole den 15de April 1796; dimitteredes 1803 og blev udmærket baade ved Examen artium og ved 2den Examen; tog 1810 theologisk Embedsexamen med Charakteren *Laudabilis et quidem egregie*; blev den 28de Septbr. 1815 Adjunkt i Slagelse, 1819 Overlærer i Raskov; den 23de Juli 1822 blev han Lektor i græsk Sprog og Litteratur ved Sorø Akademi; den 8de April 1828 blev han paa Grund af Svagelighed entlediget i Naade og med Vartpenge; lever som sundsøvag i Frederiksborg. Om hans Skrifter see Erslevs *Forfatterlexikon*.

Christen Niemand Rosenkilde er født den 8de Januar 1786 i Slagelse, hvor hans Fader Lars Rosenkilde var Bogbinder. Efterat være underviist i Christendom, Skrivning og Regning hos Hr. Klokker Lund optoges han den 12te April 1795 i Byens lærde Skole. I daværende Adjunkt Snitfers Indberetninger om sine Disciple findes om Rosenkilde: „synes som Begynder (1795) ganske godt oplagt til Bogen; — gjør meget god Fremgang og er begavet med et let Memme og en god Hukommelse; — er lærvillig, flittig og skikkelig“ o. s. fr. Som Skolediscipel besørgede han ogsaa Sengen og Bommen i Hospitalet, indtil Skolen ved Rgl. Reskript af 28de Oktbr. 1803 befriedes for denne Pligt. Han dimitteredes i Foraaet 1804; blev 1811 Cantor ved Domkirken samt Forstander for Fattigskolerne i Marhuus; 1815 blev han kongelig Skuespiller og debuterede som Sanger i „de 3 Galninger“. Om hans Forfattervirksomhed see Erølevs Forfatterlexikon.

Bernhard Severin Ingemann er født den 28de Maj 1789 paa Falster, hvor hans Fader, Soren Ingemann, var Sognepræst for Torfildstrup og Lillebrende samt Provst for Nørreherred. Han optoges i Slagelse lærde Skole den 12te Oktbr. 1800; her var han saa heldig at have ovennævnte Jens Møller til Lærer i Dansk og de andre levende Sprog; han dimitteredes 1806 og vandt 1812 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den æsthetiske Opgave: „I hvad Forhold staae Digte- og Talekunsten til hinanden? Hvilke ere deres Grændser, deres Lighed og Forskjellighed, og hvilke Regler har Taleren at iagttage i Henseende til Digternes Brug?“ Med kongelig Understøttelse rejste han udenlands 1818—19; blev den 23de Juli 1822 ansat som Lektor i dansk Sprog og Litteratur ved Sorø Akademi; foretog 1828 en Udenlandsrejse til Dresden, Berlin og Böhmen og 1833 til Sverrig og Norge; udnævntes 1828 til Ridder af Danne-

brogen og 1840 til Dannebrogsmænd; blev 1831 Medlem af det kongelig norske Videnskaberne's Selskab og 1844 Ridder af Nordstjernen; blev 1842 konstitueret som Direktør ved Sorø Akademi; Etatsraad 1845. Ved Kgl. Resolution af 31te Decbr. 1847 ophævedes Sorø Akademi for at give Plads for en Realhøjskole, der dog, som bekendt, ikke kom istand. Som en Folge heraf ophørte Etatsraad Ingemanns Funktioner baade som Direktør og som Lektor, og han har siden den Tid ikke havt nogen offentlig Virksomhed. Om hans Skrifter see Erslevs Forfatterlexikon.

Af saadanne, som for en Tid have nydt Underviisning i Slagelse Skole, uden dog at være dimitterede derfra, vil jeg her nævne vor udmærkede Chemiker, afdøde Professor William Christopher Zeise, der besøgte Slagelse Skole fra 1802 til 1805, og hvis Levnet er at læse i H. C. Ørsted's Mindekrift over ham (optaget i 8de Bind af Ørsted's efterladte Skrifter), og Digteren Hans Christian Andersen, der i sit 18de Aar 1823 blev sat i Slagelse Skole, hvor han nød fri Underviisning; efter Rektor Meislings Forflyttelse til Helsingør 1826 blev han sat i sidstnævnte Skole, men dimitteredes privat 1828.

Hermed maa jeg slutte disse Meddelelser, hvis Ubetydelighed jeg villigt anerkjender. Jeg skal endnu kun tilføje et Par Ord om Skolens Nedlæggelse.

At Slagelse mister sin lærde Skole, er vistnok i Øjeblikket et smerteligt Tab for Byen og et Tab, som man maa finde rimeligt at den saa meget som muligt har søgt at afvende. Men paa den anden Side troer jeg ogsaa, at den almindelige Dom her i Byen om denne Regjeringsforanstaltning ikke

kan frifjendes for en vis (i et saadant Tilfælde forresten ganske naturlig) Gensidighed og Ubillighed. Regjeringens lovlige Berettigelse til at nedlægge Skolen skal jeg her ikke gaae ind paa, dels fordi en Fremstilling deraf ikke lader sig give i Korthed, men af dem, der ønske en saadan, maa søges i de udførlige Motiver, som af Regjeringen ere meddelte i Departements-Lidenden, dels fordi Byen selv maa antages at have anerkjendt denne Berettigelse derved, at den ikke har søgt at gjøre sin mulige Ret gjældende for Domstolene. Men hvad man har været altfor tilbøjelig til at overse, er for det første, at Slagelse Skoles Nedlæggelse ikke er nogen enkeltstaaende og forsaavidt vilkaarlig Foranstaltning, men hænger paa det nøjeste sammen med den hele i 1846 paabegyndte og ovenfor omtalte Reform i det lærde Skolevæsen, der væsentligen gik ud paa en Centralisation af de lærde Skolers Kræfter. Vilde Regjeringen ikke opgive Gjennemførelsen af denne Reform, saa maatte den nedlægge enten Slagelse eller Sorø Skole. Den, der altsaa vil angribe Slagelse Skoles Nedlæggelse, maa enten paavise U hensigtsmæssigheden af den hele Reform, eller ogsaa bevise, at Sorø Skole snarere burde nedlægges end Slagelse Skole; thi at det skulde være rigtigt (hvis det var muligt) at holde to udvidede Skoler saa nær ved hinanden som i Slagelse og Sorø, vil man dog neppe for Alvor paastaae. Et andet Spørgsmaal, som heller ikke er kommet i tilbørlig Betragtning ved Bedømmelsen af denne Sag, er det, om Indvaanerne af Slagelse By virkelig have benyttet den Lejlighed, der hidtil har staaet dem aaben til at lade deres Sønner gaae den studerende Vej, i et saadant Omfang, at man deraf kunde slutte sig til Tilstedeværelsen af en virkelig Trang til en lærd Skole i denne By. Jeg troer ikke, at dette Spørgsmaal kan besvares bekræftende. Det er bekjendt, at Slagelse Skole i det hele taget har havt en

meget ringe Frekvents i Sammenligning med andre Skoler (s. ovenfor S. 21 og 30); men med Hensyn til nærværende Spørgsmaal om selve Byens Trang til en Latinskole maa man nu desuden fra denne ringe Frekvents drage de Disciple, hvis Forældre ikke boe i Byen selv, og for hvem det altsaa, da de dog maae holde deres Sønnen i et fremmed Huus, ikke kan være af saa overordentlig Vigtighed, om Skolen ligger et Par Mil nærmere eller fjernere. For nu ved et Exempel at oplyse Forholdet skal jeg anføre, at af de 45 Disciple, som i de sidste 14 Aar (1839—52) ere dimitterede fra denne Skole, have kun de 16 havt deres Forældre boende i Slagelse eller nærmeste Omegn, og af disse 16 maae atter nogle antages at være bragte ind paa den studerende Bane ved den tilfældige Omstændighed, at her just var en Latinskole i Byen med Friplads og Stipendier, uden at der forresten i deres naturlige Anlæg laa nogen Opfordring til at lade dem betræde denne Bane. Men i en By, som i Gjennemsnit aarlig omtrent kun afgiver 1 Dimittend til Universitetet, kan der neppe siges at være nogen egentlig Trang til en Latinskole. Slagelse By, med sin næsten udelukkende næringsdrevende Befolkning og fremherskende materielle Interesser, trænger sikkert mere til en dygtig højere Borger-skole eller Realskole. Jeg slutter med at udtale det Ønske og Haab, som vel deles af alle, at den Underviisningsanstalt, som nu skal afløse Latinskolen, maa blive til sand Gavn og Glæde for Slagelse By og Omegn.

Skolefterretninger

for

1851—1852.

Det er allerede i Programmet for forrige Aar bemærket, at 3die Klasse's Ophør (omtrent fra Paasken) gjorde det unødvendigt i Anledning af Rektor Mag. Elberlings Afgang fra Skolen at ansætte en ny Lærer for den tilbageværende Tid af Skoleaaret. Denne Omstændighed medførte nu ogsaa den Fordel, at man havde friere Hænder til at indrette Underviisningen for det næste Skoleaar paa den hensigtsmæssigste Maade, idet nu Valget af den nye Lærer kunde foretages i Overensstemmelse hermed, medens Ansættelsen af en saadan for Skoleaarets Udlob vilde have virket hæmmende i denne Henseende. Det var nemlig min Overbeviisning, at man skyldte de af Skolens Disciple, der vare bestemte til at fortsætte deres Studeringer, saa meget som muligt at lette dem Overgangen til en af de udvidede Skoler og til den Ende at give Underviisningen i Skolens sidste Aar en saadan Tillem্পning efter de udvidede Skolers Plan, at Disciplene ved Overgangen nogenlunde kunde passe til den Klasse, som de ifølge deres Alder og øvrige Modenhed maatte ønskes optagne i. Da nemlig Slagelse Skole med sine 4 toaarige Klasser endnu bestandigt arbejdede efter den gamle Underviisningsplan, saa var det at befrygte, at Disciplene ved Overgangen til en udvidet lærd Skole vilde blive satte idetmindste eet Aar tilbage. For nu om muligt at forebygge denne Ulempe, indgav jeg under 28de Maj f. A. et motiveret Forslag til Ministeriet, hvori androges paa, 1) at Naturhistorie indførtes som Underviisningsgjenstand i de 3 nederste Klasser; 2) at Latinunderviisningen i 1ste Klasse ganske bortfaldt, ligesom

ogsaa den græffe Underviisning for 2den Klasse's nederste Parti; 3) at Timeantallet i de forskjellige Fag forstærkedes eller formindskedes, alt efterjom det for de enkelte Klasser opstillede Maal syntes at udtræve. — Det vanskeligeste Punkt ved denne Ordning var nærgteligt at faae den naturhistoriske Underviisning besørget; thi det kunde naturligtviis, under den almindelige Mangel paa naturhistoriske Lærere, ikke ventes, at en i dette Fag specielt kyndig Mand skulde findes villig til at overtage en Lærerpost ved en doende Skole, tilmed da han foruden Naturhistorie ogsaa maatte have overtaget andre Fag. Vi maatte altsaa see at hjælpe os selv saa godt vi kunde, og blandt Skolens Lærere fandtes da ogsaa to, nemlig Adjunkterne Mønster og Fischer, som erklærede sig villige til at sætte sig saa meget ind i dette Fag, at den første kunde overtage Zoologien, den sidste Botaniken (han har senere ogsaa overtaget Ornithologien); Mineralogien troede vi nemlig ganske at burde afholde os fra, da Skolen var aldeles blottet for naturhistoriske Samlinger. Ved Hjælp af Ufbildninger og hvad der for Djækliffet kunde skaffes tilveje af Naturgjenstande er da Underviisningen i Zoologi og Botanik drevet saaledes, at Disciplene, der have viist megen Interesse for dette Fag, forhaabentlig ikke ville have stor Vanskelighed ved heri at følge med den Klasse i en udvidet Skole, som deres øvrige Modenhed berettiger dem til at optages i. De øvrige Forandringer i Underviisningen bestode nu navnlig deri, at Timeantallet i de nyere Sprog forstærkedes, medens det i de gamle Sprog, især i Græst, formindskedes. Hele denne Forandring maatte imidlertid 4de (øverste) Klasse holdes udenfor, da den kom til at bestaae af lutter Dimittender til den Examen artium, som for sidste Gang afholdes iaar. De Forandringer i Fagfordelingen, som denne Indretning medførte, ville sees af den Oversigt, som nedenfor

skal meddeles, sammenholdt med den i forrige Aars Program meddelte. Under 24de Juli f. A. modtog jeg en Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet af følgende Indhold:

„Efterat have modtaget Hr. Overlærerens Forslag i Skrivelse af 28de Maj d. A. angaaende Ordningen af Underviisningen i Slagelse lærde Skole i næste Skoleaar og om den deraf følgende Ansættelse af en ny Lærer i Religion, Dansk og Tydsk, har Ministeriet under 19de d. M. bekjendtgjort, at der ved Skolen vil blive ansat en theologisk Kandidat som Lærer i de nævnte Fag med Udsigt til, naar Skolen nedlægges, at indtræde som Adjunkt ved en anden Skole efter hans Constitutions Datum, og bifalder Ministeriet derhos bemeldte af dem foreslaaede Ordning af Underviisningen, overensstemmende med det herhos i Afskrift tilbagefølgende Schema til Time- og Fagfordelingen.“

Det indsendte Schema over Timefordelingen var følgende:

Fagene:	IV.	III.	II.	I.	Summa.	Anmærninger.
Dansk	2	2	2	6	12	Hvad der under II. er sat i Parenthes, angaaer nederste Parti. * Dette Tal fremkommer derved, at Latinlæreren i 2den Klasse ved den Combination af de 2 Partier, som han anseer for den hensigtsmæssigste, i det hele kommer til at læse 11 Timer Latin i denne Klasse.
Latin	12	12	9 (7)	"	35*	
Græsk	6	3	2 (n)	"	11	
Hebraisk	2	"	"	"	2	
Tydsk	2	2	3	6	13	
Fransk	2	3	4	"	9	
Religion	3	2	2	2	9	
Historie	4	3	3	4	14	
Geographi	2	2	2	2	8	
Mathematisk	5	4	3	"	12	
Regning	"	1	2	4	7	
Naturhistorie	"	4	3	3	10	
Skrivning	"	"	2	2	2	
Tegning	"	"	" (2)	2	4	
Gymnastik	1	1	1	1	6	
	1	1	1	1		
Timer i alt	42	40	39 (37)	33	154	

Under 28de August f. A. constitueredes Cand. Theol. Christian Ehrenfried Lund til Lærer ved Skolen, og fra dette Skoleaars Begyndelse vare da Fagene saaledes fordelte:

1. Overlærer J. W. Wiehe: Latin og Græsk i IV. samt Græsk i II. 20 Timer.

2. Adjunkt C. C. Münster: Dansk i III, Lydsk i IV og III, Fransk i IV, III og II, Zoologi i III, II og I, Skrivning i II og I. 24 Timer. Desuden besørgede han Gymnastikunderviisningen.

3. Adjunkt J. C. H. Fischer: Hebraisk i IV, Matematik og Regning i alle Klasser, Botanik i III og II. 24 Timer.

4. Adjunkt C. C. W. Silfverberg: Græsk i III, Historie og Geographi i alle Klasser. 25 Timer.

5. Adjunkt J. J. C. Munch: Dansk i IV, Latin i III og II. 25 Timer.

6. Const. Lærer C. E. Lund: Religion i alle Klasser, Dansk og Lydsk i II og I.

7. Stadsmusicus J. F. E. Schwarz underviser 5 Timer om Ugen i Sang.

8. Malermester J. M. Hansen underviser de to nederste Klasser i Tegning i 4 Timer om Ugen.

Denne Fordeling af Fagene maatte imidlertid i Aarets Løb undergaae adskillige Forandringer, foranledigede ved den Omstændighed, at Adjunkt Münster, der havde paatænkt og forberedt Oprettelsen af et dansk Pigeinstitut i Flensborg, ifølge sin derom indgivne Ansøgning ved Ministeriets Skrivelse af 1ste Decbr. f. A. erholdt Tilladelse til, under Forudsætning af Skolens endelige Nedlæggelse og hans derved bewirkede Entledigelse fra sin hidtilværende Stilling, at maatte dispenseres fra sine Forretninger ved Skolen fra 1ste

Maj d. 21. indtil Skoleaarets Udgang. Efterat, som en Følge heraf, et Par mindre Forandringer allerede vare indtraadte fra Nytaar af, fordeltes Adjunkt Monstere's Fag fra 1ste Maj saaledes, at const. Lærer Lund overtog Dansk i III samt Tydsk i IV og III, Adjunkt Munch Fransk i IV og III, Adjunkt Silfverberg Fransk i II og Adjunkt Fischer Zoologi (Ornithologi) i de tre nederste Klasser. Skjønkrivningen ledes af Hr. Malermester Hansen, og Gymnastiken af Hr. Kirkefanger og Lærer ved Borger-skolen Frandsen.

Efterat Ministeriets Tilladelse dertil var indhentet, afholdtes Halvaars-examen for dette Skoleaar umiddelbart før Juleferien og saaledes, at den for øverste Klasse, der kun indeholdt Dimittender til dette Aars Examen artium, ganske bortfaldt.

Antallet af Skolens Disciple beløb sig efter sidste Program til 37. Af disse bleve 7 dimitterede til Universitetet med det Udfald, som den paa næste Side aftrykte Liste udviser.

Af de øvrige Disciple udmeldtes Johan Jacob Nicolai Møller d. 30te Juni s. A. og Hans Peter Christian Freisleben d. 26de Juli s. A., begge for at gaae over til Roskilde Kathedralskole; endvidere Kasimus Peter Frederik Kasimusen d. 27de Juni, Jens Martin Stampe d. 29de Aug., Ludolph Emil Fog d. 2den Septbr., Carl Emil Ludvig Hoffmann d. 30te Septbr. Jørgen Theodor Jørgensen d. 21de Novbr. og Peter Ahrent Rjerulff d. 31te Martz d. A. for at vælge anden Bestemmelse. Derimod optoges fra 1ste Septbr. een ny Discipel (nedfr. betegnet med *). Skolen havde saaledes ved Begyndelsen af Juni Maaned d. A. 23 Disciple; men af

Skolens Dimittender i Aaret 1851.

Dimittenderes Navne.	Udarbejelse i Modermaalet.	Latin.	Latinsk Skit.	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Geographi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Lybst.	Frans.	Hoved-Charakter.
E. M. Jungerfen	H. ill.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
Ih. V. Schou	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	*L. p. c.	Laud.	Laud.	Laud.	L. p. c.	L. p. c.	Laud.	Laud.	Laud.
S. J. Greensteen	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
S. S. Hansen	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	*Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
R. P. Fog	H. ill.	H. ill.	N. c.	H. ill.	*Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.
E. N. Eiberling	H. ill.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
D. L. R. Gøttsche	H. ill.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.

* betegner, at et Pensum Græsk er angivet istedetfor Hebraisk.

disse ere de 5 i 4de Klasse indsendte for at underkaste sig Examen artium ved Universitetet*), saa at Skolen altsaa slutter sin Virksomhed med 18 Disciple. Disciplenes Fordeling i klasserne sees af følgende Fortegnelse.

Fjerde Klasse (Dimittenderne).

1. Hans Wilhelm Lund, Søn af Kjøbmand J. G. Lund i Slagelse.
2. Christian Carl Göhsche, Søn af Pastor H. F. Göhsche, Sognepræst til Gjerlev.
3. Andreas Greensteen, Søn af afdøde Godsforvalter A. Greensteen paa Rygaard.
4. Ludvig Peter Fenger, Søn af Pastor P. A. Fenger, Sognepræst til Slotsbjergby og Sludstrup.
5. Frederik Conrad Petersen, Søn af afdøde Spindemester J. Petersen i Slagelse (Stifson af Kæmner og Forligelsescommisair Drelius).

Tredie Klasse.

1. Theodor Wilhelm Laurentius Hansen, Søn af Sædelmagermester og Vognfabrikant F. M. Hansen i Slagelse.
2. Poul Pjerre Ferdinand Mourier, Søn af Proprietair W. C. Mourier paa Lille Antvorskov ved Slagelse.
3. Peter Ewald Koenig, Søn af Klokker og Lærer W. C. F. Koenig i Slagelse.
4. Sophus Mads Jørgensen, Søn af Skræddermester J. Jørgensen i Slagelse.

---

*) Dimissionens Udsald vil findes meddelt paa den sidste Side af dette Program.

5. Philip Julius Schou, Søn af Kjøbmand H. H. Schou i Slagelse.

Anden Klasse.

1. Ludvig Beethoven Jessen, Søn af Vej-Inspecteur G. Jessen i Slagelse.
2. Christian Wilhelm Strande, Søn af Kjøbmand D. R. Strande i Slagelse.
3. Eduard Johan Christian Bollhorn, Søn af Kjøbmand P. C. Bollhorn i Slagelse.
4. Nicolai Frederik Johan Christian Mortensen, Søn af afdøde Examinatus juris P. Mortensen.
5. Hans Christian Thorkilsen, Søn af Pastor Christen Thorkilsen, Sognepræst til Egidslevmagle.
6. Albrecht Rudolph Cimbrianus Holck, Søn af forhenværende Consumtions-Inspecteur C. C. Holck i Slagelse.
7. Jens Ludvig Christen Nørlund, Søn af Uhrmagermester J. C. Nørlund i Slagelse.
8. Jens Gotfred Christensen Strande, Broder til Nr. 2 i denne Klasse.

Første Klasse.

1. Julius Theodor Hansen, Søn af Uhrmagermester J. Hansen i Slagelse.
2. *Carl Christian Kjerulff, Søn af Kjøbmand J. A. Kjerulff i Slagelse.
3. Charles Mourier, Broder til Nr. 2 i 3die Klasse.
4. Frederik Ferdinand Nørlund, Broder til Nr. 7 i 2den Klasse.

5. Lauritz Ferdinand Jørgensen, Søn af afdøde Kjøbmand S. Jørgensen i Slagelse.

De i indeværende Skoleaar i de forskjellige Klasser gennemgaaede Bøger ere følgende:

Sjerde Klasse: Livii Hist. lib. I et IV; Ciceronis Cato major et Lælius: Ejusd. Oratt. pro Sex Roscio Amerino et pro Milone; Horatii Odar. lib. I—II; Virgillii Æneid. lib. I et III. Madvig's Latiniske Sprog­lære. — Herodoti Hist. lib. V; Platonis Apologia Socratis et Meno; Homeri Iliad. lib. XVIII—XX; Langes Græske Grammatik. — I Hebraisk: de befalede 40 Kapitler af Genesis; Whittes hebraiske Sprog­lære. — En Oversigt over den Danske Litteratur fra Frederik den Femtes Dage til 1814 efter Thorsens historiske Udsigt § 12—19. Til Læsning paa Skolen er benyttet: Nogle udvalgte Stykker af Grundtvig's „Kronikerim“ og af hans „Haandbog i Verdenshistorien“; Engelstoft's „Wiens Belejring af Tyrkerne 1683“ og „Kjøbenhavns Stilling og Farer i Sommeren 1700“; nogle udvalgte Stykker af „Kong Olaf Tryggvesons Saga, udgiven af det nordiske Oldskrift-Selskab“; Poul Møllers „Sandfærdig Kronike om Gyvind Skaldaspiller“, „En dansk Students Eventyr“, „Statistisk Skildring af Lægdsgaarden i Ølseby­magle“, „Optegnelser fra Chinarejsen“; enkelte Smaadigte af S. Herzh, Poul Møller, Grundtvig og andre. Som Hjelpe­middel til Forstaaelsen af Sagastykkerne er der givet en kort Udsigt over de gamle Nordboers geographiske Forestillinger. Dansk Stil to Gange maanedlig, deriblandt nogle Udarbej­delse af religiøst og nogle af historisk Indhold, opgivne og

bedømte af Religions- og Historielæreren. — Krog Meyers Lærebog i den christelige Religion; Herælebs Bibelhistorie; Lucas's Evangelium. — Hele den gamle Historie efter Rosfods gamle Historie ved Langberg; Middelalderens og den nyere Historie efter Rosfods Udtog; Danmark's Historie efter Allen. — Den gamle Geographi efter Langberg, den nyere efter Jørgensen. — Det befalede Kursus af Arithmetiken samt Ligninger af første og anden Grad og Logarithmer efter Bergs Lærebog. — Det befalede Kursus af Geometrien samt Algebræens Anvendelse i Geometrien efter Bergs Lærebog; den mathematisk Geographi efter Steens Lærebog. — Hjorts Tydske Læsebog (2den Udg.); Schillers Wilhelm Tell; Hjorts Tydske Grammatik; Wolles Materialier til at indøve den tydske Formlære. — Bjerrings Lectures Françaises; Borrings Études littéraires; Abrahams's Franske Grammatik; Jørgensen's Materialier til at indøve den franske Formlære.

Tredie Klasse: Cæsaris comm. de bello Gallico lib. I—II; Sallustii bellum Catilinarium; Ciceronis Oratt. in Catilinam I—IV; af Ovidii Metamorph. efter Feldbausch's Udgave følgende Stykker: Deucalion, Hyacinthus, Midas. Af Madvig's Latinske Sprogkøre er det tidligere læste repeteret og en Del nyt medtaget. Mundtlig Stil een Gang, skriftlig 2 Gange ugentlig efter Jørgensen; en Version maanedlig. — Xenophontis Anabasis lib. I; Homeri Iliad. lib. I. Af Langes Græske Grammatik Formlæren. — Udvalgte Stykker af H. B. Holst's prosaiske og poetiske Danske Læsebog; Dehlenschlägers „Nordens Guder“ og „St. Hans-Aften=Spil“. Wolles Rettskrivnings- og Interpunktions=Regler. Af Borgens „Vejsledning til Udarbejdelser i Modersmaalet“ Afsnittet om Troper og Figurer. Een Stil om

Ugen. — Krog Meyers Lærebog i den christelige Religion § 10—75 med Undtagelse af § 31—34; af Herøles Bihelhistorie: Jesu og Apostlenes Historie samt af det gamle Testamente: fra Rigets Deling til Enden. Jensefs historisk-geographiske Beskrivelse af Palæstina. — Den gamle Historie efter Rosfods Udtog forfra indtil Roms Historie; af den nyere Historie efter samme Bog: England, Norge, Everrig, Rusland og Polen; Danmarks Historie fra 1319 til 1699 efter Allens Haandbog. — Af Geographien efter Ingerslev: Norge, Everrig, Rusland, Polen, Preussen, Tydskland, Danmark, Holland, Belgien, England. — Det til Examen artium befalede Kursus i Arithmetiken efter Bergs Lærebog samt Ligninger af 1ste Grad. — I Geometrien: Bergs Lærebog. — Naturhistorie: Pattedyr, Fiske, Krybdyr, Fugle og Planter efter Bramsens og Drejers Lærebog. — Hjorts Tydske Lærebog (2den Udg.) S. 49—74, 127—145, 155—173, 194—212; af sammes tydske Grammatik: Formlæren, de 2 første Afsnit af Lydlæren, af Syntagen til S. 148 „om visse Betydningers Omfang“; Wolles Materialier til S. 63. — Borrings Études littéraires (5te Udg.) S. 1—32, 46—62, 105—133, 266—272. Af Abrahams's Franske Sproglære: Lydlæren, Bøjningslæren og det vigtigste af Ordføjningslæren; Orddannelseslæren efter Diktat. Sibberns franske Stiløvelser S. 37—58; af hvert Stykke ere kun nogle faa Exempler benyttede.

Anden Klasse: Øverste Parti: Cæsaris Comm. de bello Gallico lib. I—II; mundtlig Stil een Gang, skriftlig to Gange ugentlig, i det første Halvaar efter Trojels Exempler, i det sidste efter Ingerslevs Materialier (1851). Af Madvigs Latinske Sproglære er det tidligere læste repeteret og en Del nyt medtaget. Nederste Parti: Borgens

Læsebog § 49—56 med Forbigaaelse af en Del Exempler; Cornelii Nepolis Miltiades, Themistocles, Aristides, Cimon, Lysander, Conon. Stil to Gange ugentlig efter Trojels Exempler, den ene Gang mundtlig, den anden Gang skriftlig. Af Madvigs latinske Sproglære det vigtigste af Formlæren, af Ordfojningslærens første Afsnit og af 2det Tillæg; af det øvrige kun nogle enkelte Regler. — J Græsk (som kun læses af øverste Parti): Ranges Materialier (3die Udg.) S. 26—39; 63—67; 71—77; 82—92; af sammes Grammatik Formlæren. — Molbechs Danske Læsebog S. 196—260; Mallings „Store og gode Handlinger“ S. 150—180; H. P. Holst's „Smaadigte til Udenadslæsning“. Bojesens danske Sproglære; Wolles Rettskrivnings- og Interpunktionsregler § 1—12; Een Stil om Ugen. — Valles Lærebog i den kristelige Religion med Undtagelse af 6te Kapitel. Af Herslebs Bibelhistorie: Jesu Historie. — Allens Haandbog i Fædrelandets Historie forfra indtil Christian den 4de; efter Kosfods Udtog af Verdenshistorien: England samt Sverrig og Norge indtil Calmarunionen. — Efter Belschovs Geographi: Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Tydskland, Nederlandene og Belgien. — Bergs Lærebog i Arithmetik forfra til Decimalbrok; Ligninger af 1ste Grad og Proportioner. Sammes Lærebog i Geometri forfra til Cirklers forskjellige Stillinger mod hinanden. — Naturhistorie: Pattedyr, Krybdyr, Fiske, Fugle og §§ 1—13 af Plantelæren efter Bramsens og Drejers Lærebog. — Hjorts Tydske Læsebog (2dent Udg.) S. 49—87 og 194—207; af sammes tydske Grammatik: Formlæren. Wolles Materialier til S. 29. — Borrings „Manuel de langue française“ S. 23—62; af Abrahams's Franske Sproglære til de uregelrette Verber. I denne Un-

derviisning have desuden Disciplene Hansen, Mourier og Jørgensen af 1ste Klasse deltaget.

Første Klasse: Hjorts Danske Børneven S. 102—211; nogle Digte i samme Bog ere lærte udenad; Bojesens danske Sproglære. Difterede Interpunktionsregler efter Walle; 2 Stile om Ugen. — Valles Lærebog i den christelige Religion indtil Kap. 6 B. Balslevs Bibelhistorie. — Efter Kovods fragmentariske Historie er læst og repeteret fra Ludvig d. 14des Historie til den nyeste Tid; desuden repeteret forfra Bogen til den første puniske Krig. — Efter Velschovs Geographi: Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Polen og Preussen. — Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter Stroms Lærebøger. — Riises Tydske Lærebog S. 82—134 og 182—208. Indøvelse af Formlæren, støttet til Hjorts „Kortfattet tydsk Sproglære for Begyndere“.

Bed Tegneunderviisningen i de to nederste Klasser ere Disciplene afveglende øvede i geometrisk Tegning og Frihaandstegning.

Jeg skal nu meddele et Udtog af Skolens Regnskab for Tidrummet fra 1ste April 1851 til 31te Marts 1852.

	Rbb.	St.
Samtlige Indtægter have beløbet sig til .	16009	27 $\frac{3}{4}$
Udgifterne	12905	27
Beholdning	3104	$\frac{3}{4}$
Indtægterne have været følgende:		
1. Beholdning efter Regnskabet for Finantsaaret 18 ⁵⁰ /51.	2911	54 $\frac{1}{4}$
Lateris	2911	54 $\frac{1}{4}$

	Rbd.	Sk.
Transport	2911	54½
2. Restancer efter samme Regnskab . . .	31	24
3. Renter af Skolens Kapital (828½ Rbd.) og af det Drølevske Legat fra Korsøer (50 Rbd.) med Fradrag af Krigsskatten	32	90
4. Jordebogsindtægter i Korn og Penge .	560	15
5. Indtægter af Byens Kirker	120	61½
6. Samtlige Skolecontingenter (Skolepenge, Luse- og Brændepenge, Indskrivnings- penge, to Testimonier)	736	64
7. Indtægter af Slagelse Hospital . . .	11176	30
8. Overtskuddet af Kallundborg nedlagte Latinskoles Indtægter for Finantsaaret 1851/52, 194 Rbd. 54 Sk., er iaar fra Kallundborg indbetalt umiddelbart til Ministeriet for K. og U., hvorfra det er tilskillet Universitetsqvarsturen, for at ta- ges til Indtægt i den almindelige Skole- fonds Regnskab for det nævnte Aar . .	"	"
9. Tilskud fra den almindelige Skolefond (s. Progr. for 1849 S. 61)	304	69
10. Krigsskat af Skolens Embedsmænd .	62	4
11. Forskjellige ubestemte Indtægter: Bederlag for Skatteforhøjelsen paa Sko- lens Jorder ifølge Lov af 20de Jan. 1850:		
a. En fgl. Obligation paa 50 Rbd. Contant . . . . . 21 — 12 Sk.	71	12
b. Renter af ovennævnte 50 Rbd. for et Aar til 11te Decbr. Termin 1851 efter Fradrag af Krigsskat	1	8½
Tilsammen	16009	27¾

	Rbd.	St.
Udgifterne have været følgende:		
1. Gager og Godtgjørelser til Skolens faste Lærere	4069	86
2. For Timeundervisning	263	72
3. Pension til en afdød entlediget Lærers Enke	100	"
4. Bibliothekets Forsyning	77	52
5. Bygningernes Vedligeholdelse	195	66
6. Inventariets Vedligeholdelse og Forøgelse	8	74
7. De gymnastiske Apparaters Vedligeholdelse og Forøgelse	7	16
8. Brandselsformødenheder	170	"
9. Belysningsudgifter	30	10
10. Skatter og Afgifter	197	54
11. Regnskabsføringen	179	30
12. Forskjellige og tilfældige Udgifter (Skoleopvartning og Budlon, Rengjøring, Expeditionsgæbyr, Programmet for 1851)	182	30
13. Extraordinaire Udgifter	50	"
14. Summer, som ere optagne mellem Indtægterne, men først gjælde næste Aars Regnskab	73	17
15. Afgivet Overskud til den almindelige Skolefond	7300	"
Tilsammen	12905	27

Stipendiefondens rentebærende Kapital er i Løbet af 1851 og 52 forbleven uforandret og udgjør saaledes 8975 Rbd. foruden 200 Rbd., som ere indsatte i Sparekassen for Ringsted og Omegn. Ved Skolens Medlæg-

gelse vil Stipendiefonden desuden have en Beholdning af 102 Rbd. 11 Sk. — Skolebeneficierne for Skoleaaret 1851—52 ere ved Resolution af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet af 4de Novbr. 1851 fordelte saaledes:

1. Højeste Stipendium, 50 Rbd. (af hvilke 20 Rbd. udbetales og 30 oplægges): A. Greensteen.

2. Mellemsste Stipendium, 35 Rbd. (af hvilke 15 Rbd. udbetales og 20 Rbd. oplægges): F. C. Petersen, H. W. Lund, S. M. Jørgensen, P. C. Koenig.

3. Laveste Stipendium, 20 Rbd. (af hvilke 10 Rbd. udbetales og 10 oplægges): L. B. Jesen, C. C. Gøgsche, T. W. L. Hansen.

4. Fri Underviisning har i dette Aar ikke været nydt af andre end Stipendiarierne.

Det ved Skolen varende Discipelbibliothek har i Aarets Løb modtaget følgende Tilvegt:

Clara Raphael, Et Besøg.

Eduard, Politisk Fanatisme.

Felttogene 1848, 49, 50. Fortsættelse.

Dansk Folketalender 1852.

G. P. N. James, De l'Orme, 3 Dele.

— Berkin Warbeck.

Johannes, Et hemmeligt Besøg.

C. Juul, Skoflickerens Søn.

J. L., Skumlerier og Begivenheder fra Krigens Tid. Norge i 1814, 2 Dele.

J. L. Rohmann, Episoder af det danske Folkeliv.

Skandinaviske Folkemagazin.

E. Souvestre, Philosophen paa Tagkamret.

Bibliotheket tæller ved Skolens Nedlæggelse 399 Bind.

Udsigt over Discipelbibliothekets Regnskab i samme Tid:

Indtægt.

Kontingenter	19 Rbd.
	19 Rbd.

Udgift.

1. Underbalance fra forrige Aar	3 Rbd. 2 Mk. „ Sk.
2. For indkjøbte Bøger	21 — 1 — 14 —
3. Bogbinderarbejde	2 — 4 — 8 —
	Tilsammen 27 Rbd. 2 Mk. 6 Sk.

Altsaa bliver en Underbalance af 8 Rbd. 2 Mk. 6 Sk., hvilken kommer til at hvile som en Gjæld paa Bibliotheket.

Skolebibliotheket selv er siden sidste Program's Udgivelse bleven forøget med følgende Bøger:

Aktstykker til Nordens Historie i Greveleidens Tid. Af danske og fremmede Archiver. Samlede og udgivne af Fyens Stifts literære Selskab. Odense 1850 og 51. 4.

K. Aldenhoven, Ueber den Virgilischen Fatalismus. Rabeburg 1850. 4. (Pr.)

Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie. Udgivne af det kongelige nordiske Oldskriftselskab. Kbhvn. 1850. 8.

Antislesvigholstenske Fragmenter, 9de og 14de Hefte. Kbhvn. 1848 og 51. 8.

H. Arentz, Om Functionen Γm , især med Hensyn til dens numeriske Evaluation. Christiania 1850. 4. (Pr.)

L. A. Becker, Orion, historisk Qvartalskrift, 2det Bind's 2det Hefte. Kbhvn. 1851. 8.

C. H. A. Bendtsen, Forholdet imellem den klassiske Oldtids og Christendommens Moral, oplyst ved en sam-

- menlignende Udvikling af Læren om Kjærlighed til Sjænder. Kbhvn. 1851. 8. (Pr.)
- N. F. Bergsøe, Den danske Stats Statistisk. Fjerde Bind's tredje Hefte. Kbhvn. 1851. 8.
- F. C. C. Birch, Efterretninger om Horsens lærde Skole for Skoleaaret 1850—51. Horsens 1851. 8.
- J. Bjerregaard, Om Digtearterne. Fredericia 1851. 8.
- H. S. Blache, Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal, om der paalægges Disciplene i vore lærde Skoler meer end tilborligt Arbejde i Skolen og hjemme. Aarhus 1851. 8. (Pr.)
- Louis Blanc, Histoire de la Révolution Francaise. Tome troisième. Paris 1852. 8.
- P. Bobertag, Ueber Stellung und Methode des mathematischen Unterrichtes auf Gymnasien. Rageburg 1848. 4. (Pr.)
- H. G. Bohr, Efterretninger om det von Westenste Institut for Skoleaaret 1850—51. Kbhvn. 1851. 8.
- E. F. Bojesen, Aristoteles's Statslære. Første Del. Kbhvn. 1851. 8. (Pr.)
- F. C. Bornemann, To Afhandlinger til den danske Arveret. Kbhvn. 1851. 4. (Univ.=Pr.)
- L. S. Borring, Études littéraires. Cinquième Édition. Copenhague 1847. 8.
- Broager, s. Hundrup.
- Bernhard von Cotta, Briefe über Alexander von Humboldts Kosmos. Dritter Theil. Erste Abtheilung. Leipzig 1851. 8.
- A. Crone, Biskop Jacob Madsen Beiles Visitatsbog. Odense 1851. 8. (Pr.)
- S. Egilsson, Skólaskýrsla fyrir Reykiavíkur lærða skóla árið 1848—49.
- I. F. A. Eichelberg, Naturhistorischer Wandatlas, zum Gebrauch für den Unterricht in höheren Lehranstalten. Zoologie; 24 Tafeln. Zürich. Fol.

- J. C. Ersch und J. G. Gruber, Allgemeine Encyclopädie der Wissenschaften und Künste; 1ste Sect., 52—53ster Theil; 2te Sect., 28ster Theil. Leipzig 1851. 4.
- Lh. S. Erslev, Almindeligt Forfatterlexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande 1814—40. Trettende (3die Bind 3die) Hefte. Thaarup—Weinwich. Kbhvn. 1851. 8.
- I. C. Espersen, De excerptis et fragmentis aliquot Appiani commentatio critica et historica. Kbhvn. 1851. 8. (Pr.)
- Examen artium extraordinarium i Decbr. 1851. Kbhvn. Fol. Exempelsamling til Indøvelse af dansk Verslæres Elementer. Fredericia 1851. 8.
- H. M. Flemmer, Indbydelseskrift til den offentlige Afgangsexamen og Hovedexamen i Frederiksborg lærde Skole. Kbhvn. 1851. 8.
- G. Forchhammer, Oversigt over Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1851, Nr. 3—6. Kbhvn. 1851. 8.
- Forelæsninger og Övelser ved Kjöbenhavns Universitet og den polytechniske Lærestanstalt fra 1ste Novbr. 1851 til 29de Febr. 1852. — Samme fra 1ste Marts til 9de Juni 1852.
- E. G. Geijer, Samlade Skrifter. Förre Afdelingen, tredje Bandet. Sednare Afdelingen, andra Bandet. Stockholm 1851. 8.
- M. Hammerich, Udsigt over de ni sidste Skoleaar tilligemed Oplysning om de fremtidige Afgangsprøver. Kbhvn. 1851. 8. (Pr.)
- H. Holmbøe, Nogle Forandringer ved og Tillæg til Langes græske Grammatik. Bergen 1850. 8. (Pr.)
- W. Hornbostel, Ueber die vom Demosthenes in Sachen des Apollodor verfaßten Gerichtsreden. Rastenburg 1851. 4. (Pr.)

- D. A. Hovgaard, Det attiske Retsvæsen med Hensyn til Religionsforfølgelse. Aarhus 1851. 8. (Pr.)
- A. von Humboldt, Kosmos, Entwurff einer physischer Weltbeschreibung. Dritter Band. Zweite Abtheilung. Stuttgart und Tübingen. 1851. 8.
- F. C. Hundrup, Biographiske Efterretninger om de Candidater, som have underkastet sig philologisk Embedsexamen; 2det Hefte. — Broager, Beviis for Euclid's 11te Axiom. Roskilde 1851. 8. (Pr.)
- G. F. Jørgensen, Materialier til latinske Stile, samlede til Brug for Mellemklasserne i de lærde Skoler. Anden Udgave. Kbhvn. 1851. 8.
- Samme, Realordbog til Brug for Disciplene i de lærde Skoler. Kbhvn. 1851. 8 min.
- H. Klop, Handwörterbuch der lateinischen Sprache. 6. Lief. Braunschweig 1852. 8.
- K. W. Krüger, Lexicon zu Xenophons Anabasis. Berlin 1849. 8.
- Lister over de i Aaret 1851 til Kjöbenhavns Universitet dimitterede Studerende, der have bestaaet Examen artium. Fol.
- Liste over de Studerende, som i Aaret 1851 have taget anden Examen eller en Deel deraf, samt over dem, der i samme Aar have underkastet sig den philosophiske Examen. Fol.
- G. F. W. Lund, Bidrag til Fortolkningen af nogle Steder i Ciceros Cato major og Lælius. Nykjöbing 1851. 8. (Pr.)
- I. H. Mansa, Kort over Als. Kbhvn. 1851.
- C. E. Mundt, Lærebog i den elementære Geometrie. Anden Udgave. Kbhvn. 1851. 8.
- Musæus, Om den forestaaende Sammenkomst af Filologer og Skolemænd fra de tre nordiske Riger. Skien 1851. 4. (Pr.)
- Carl Müller, De syv første og den treogtredivte Sang af

- Dantes Inferno (la divina commedia), oversatte i Originalens Betsemaal. Christiania 1851. 8 (Pr.)
- Dr. J. P. Mynster, Den christne Kirkes Stiftelse. Indbydelseskraft i Anledning af Biskopperne Engelsefts og Bindesbølls Indvielse. Kbhvn. 1852. 4.
- J. M. Paulli, Dr. Niels Hemmingsens Pastoralthologie. Et Bidrag til den praktiske Theologies Historie. (Doktor=Disp.) Kbhvn. 1851. 8.
- August Pauly, Real=Encyclopädie der classischen Alterthumswissenschaft. 129ste—137ste Bief. (Schluß.) Stuttgart. 1851—1852. 8.
- C. Ramus, De principio variationis constantium arbitrariorum. Hauniæ 1851. 4. (Universitetsprogram i Anledning af Reformationstesten.)
- Carl von Raumer, Geschichte der Pädagogik vom Wiederaufblühen classischer Studien bis auf unsere Zeit. Dritter Theil. Zweite Abth. Stuttgart 1852. 8.
- C. B. Rimestad, Efterretninger om Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn for Skoleaaret 1850—51. Kbhvn. 1851. 8.
- Dr. Rudelbach, Die Sache Schleswig=Holsteins, volkstümlich, historisch=politisch, staatsrechtlich und kirchlich erörtert. Stuttgart 1851. 8.
- J. v. Ræder, Danmarks Krigs- og Politiske Historie fra Krigens Udbrud 1807 indtil Freden til Jönköping d. 10. Decbr. 1809. Tredie Deel. Kbhvn. 1852. 8.
- H. Schmidt, Nordisk Mythologie. Et Brudstykke. Kolding. 1851. 8. (Pr.)
- J. F. Schouw, Dansk Tidsskrift. Nr. 25—27. Kbhvn. 1851. 8.
- Statistisk Tabelværk, Ny Række, andet og tredie Bind. Kbhvn. 1851. 4.

- M. A. Thiers, Histoire du consulat et de l'empire, 46 à 52 livraisons. Bruxelles 1851. 8 maj.
- Dr. Thortsen, Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaaret 1850—51. Randers 1851. 8. (Pr.)
- S. B. Thrige, Efterretninger om Haderslev lærde Skole i Skoleaaret 1850—51. Haderslev 1851. 8.
- Mag. P. H. Tregder, Efterretninger om Aalborg Kathedralskole i Skoleaaret 1850—51. Aalborg 1851. 8. (Pr.)
- Mag. H. R. Whitte, Et Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: Bør Ronne lærde Skole nedlægges? Ronne 1851. 8. (Pr.)
- F. L. Vibe, I. Brudstykker af Forelæsninger over den helleniske Litteraturhistorie, holdne ved Universitetet. II. Beretning om Skolens Marsfester i 1848 og 1849. Christiania 1851. 8. (Pr.)
- F. W. Wiehe, Efterretninger om Slagelse lærde Skole for Skoleaaret 1850—51. Kbhvn. 1851. 8.
- G. Wolle, Kort Oversigt over den tydske Syntax. Viborg 1851. 8. (Pr.)
- Xenophons Anabasis mit erklärenden Anmerkungen herausgegeben von H. W. Krüger. Dritte Aufl. Berlin 1850.
- G. L. G. Zander, Andeutungen zur Geschichte der Römischen Kriegswesens. Zweite Fortf. Rastenburg 1849. 4. (Pr.)
- S. L. E. Zander, Quibus e fontibus Joannes Zonaras hauserit annales suos Romanos. Raceburgi 1839. 4. (Pr.)
- H. G. Drsted, Samlede og efterladte Skrifter, 3die—9de Bind. Kbhvn. 1851—52. 8.

Desuden har Skolen modtaget 125 Programmer, udgivne fra forskjellige preussiske Skoler i Aaret 1850.

Den offentlige Examen
i
Slagelse lærde Skole

for Aaret 1852

foretages i følgende Orden:

Tirsdagen den 13de Juli.

- 9-1. III Kl.: Latinſt Stil.
- 9-1. II Kl.: Latinſt Stil.
- 9-1. I Kl.: Danſt Stil.
- 3-6. III Kl.: Danſt Stil.
- 3-6. II Kl.: Danſt Stil.
- 3-6. I Kl.: Regning.

Fredagen den 16de Juli.

- 9-10½. III Kl.: Latin.
- 10½-12. II Kl.: Tydſk.
- 12-1. II og I Kl.: Gymnaſtik.
- 3-4. I Kl.: Danſk.
- 4-5. III Kl.: Franſk.
- 5-6. III Kl.: Tydſk.
- 3-6. II Kl.: Regning.

Løvdagen den 17de Juli.

- 9-10½. II Kl.: Latin.
- 10½-12. III Kl.: Græſk.
- 12-1. III Kl.: Gymnaſtik.
- 3-4½. II Kl.: Danſk.
- 4½-6. I Kl.: Hiſtorie og Geographie.
- 3-6. III Kl.: Regning.

Mandagen den 19de Juli.

- 9—11. III Kl.: Historie og Geographi.
 11—1. II Kl.: Mathematik.
 3—4½. I Kl.: Religion og Bibelhistorie.
 4½—6. III Kl.: Mathematik.

Tirsdagen den 20de Juli:

- 9—10. III Kl.: Naturhistorie.
 10—11. I Kl.: Naturhistorie.
 11—1. II Kl.: Religion og Bibelhistorie.
 3—4½. II Kl.: Naturhistorie.
 4½—5. II Kl.: Græsk.
 5—6. III Kl.: Dansk.

Onsdagen den 21de Juli.

- 9—11. II og I Kl.: Fransk.
 11—1. III Kl.: Religion og Bibelhistorie.
 3—5. II Kl.: Historie og Geographi.
 5—6. I Kl.: Lydst.

Torsdagen den 22de Juli, Eftermiddagen Kl. 3, bekjendtgjøres Examens Udfald, hvormed Skolen slutter sin Virksomhed.

Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere indbydes herved til at bearbejde denne Examens mundtlige Del med deres Nærberørelse.

Slagelse den 1ste Juni 1852.

F. W. Wiehe.

Skolens Dimittender i Aaret 1852.

Dimittendernes Navne.	Udarbejdelse i Måderemaalst.	Latin.	Latinſt Stil.	Graff.	Skrift.	Religion.	Geographi.	Hiſtorie.	Arithmetik.	Geometri.	Lyſt.	Sprog.	Soved- Charakter.
H. W. Lund	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
C. C. Gøpfſche	Laud.	Laud.	Laud.	H. ill.	L. p. c.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
H. Greenſteen	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.
L. V. Fenger	L. p. c.	Laud.	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.
F. C. Peterſen	H. ill.	H. ill.	Laud.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.	N. c.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	H. ill.

